

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.006.04.2022

Paweł Stańczyk
Prezes Zarządu
PERN S.A.
ul. Wyszogrodzka 133
09-410 Płock

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/013 – Realizacja działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa paliwowego w sektorze naftowym

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	PERN S.A. ¹ , ul. Wyszogrodzka 133, 09-410 Płock
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Stańczyk, Prezes Zarządu Spółki ² , od dnia 7 października 2022 r. Poprzednio Igor Wasilewski, Prezes Zarządu Spółki, od dnia 7 stycznia 2016 r. do dnia 6 października 2022 r. ³
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie realizacji zadań z w zakresie bezpieczeństwa paliwowego w sektorze naftowym w strategicznym planowaniu Spółki; 2. Realizacja strategicznych zadań w zakresie tworzenia warunków poprawy bezpieczeństwa paliwowego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2022 (do czasu zakończenia kontroli) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Wojciech Żukowski, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr KGP/48/2022 z 4 maja 2022 r.

(akta kontroli str.1-2, 61)

---

¹ Dalej: Spółka lub PERN.

² Dalej: Prezes Zarządu.

³ Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki 6 października 2022 r. odwołało Igora Wasilewskiego z funkcji Prezesa Zarządu i jednocześnie powołało Pawła Stańczyka na Członka Zarządu i powierzyło mu funkcję Prezesa Zarządu.

⁴ Dz.U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania PERN w zakresie realizacji kluczowych inwestycji w infrastrukturę dla ropy naftowej i jej produktów, celem zapewnienia bezpieczeństwa paliwowego państwa.

W dokumentach strategicznych (*Wieloletnich Planach Strategicznych*⁶) opracowanych w okresie objętym kontrolą PERN uwzględnił wszystkie strategiczne projekty inwestycyjne wskazane w *Polityce Rządu RP dla infrastruktury logistycznej w sektorze naftowym*⁷ oraz *ustawie z dnia 22 lutego 2019 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym*⁸. Projekty te dotyczyły realizacji zadań dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ciągłości transportu rurociągowego ropy i paliw oraz magazynowania ropy i paliw. Stwierdzona w trakcie kontroli nieprawidłowość dotycząca budżetu dwóch projektów pozostaje bez wpływu na stan bezpieczeństwa paliwowego w sektorze naftowym.

Dla objętych kontrolą dziewięciu strategicznych zadań określonych dla PERN w *Polityce Rządu* oraz *ustawie o inwestycjach*, w tym siedmiu projektów inwestycyjnych, decyzje o ich realizacji zostały poprzedzone analizą wykonalności, z uwzględnieniem kwestii związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa energetycznego kraju. Niemniej jednak, w ocenie NIK w sposób nierzetelny ustalono budżet inwestycji dostosowania Podziemnego Magazynu Ropy i Paliw „Góra” należącego do PKN Orlen SA do wymogów *ustawy o zapasach*⁹. Spółka oszacowała koszt realizacji tej inwestycji na podstawie nieaktualnych cen materiałów i usług, bez przeprowadzenia rozeznania rynkowego. W konsekwencji w projekcie dostosowania Podziemnego Magazynu Ropy i Paliw „Góra” należącego do PKN Orlen S.A. do wymogów *ustawy o zapasach* koszty realizacji wzrosły o ponad 100% w stosunku do wstępnych założeń. PERN, aktualizował budżet tej inwestycji, uzyskując każdorazowo zgody organów Spółki na zwiększenie środków finansowych.

PERN monitorował przebieg realizacji inwestycji, a wszelkie zmiany i odstępstwa od przyjętych założeń były właściwie udokumentowane oraz przeprowadzone. Spośród siedmiu projektów inwestycyjnych w okresie objętym kontrolą trzy projekty zostały zakończone i oddane do eksploatacji (rozbudowa zbiorników magazynowych w Bazie Gdańsk, rozbudowa Terminala Naftowego Gdańsk II Etap oraz rozbudowa pojemności magazynowych paliw). Trzy projekty były w trakcie realizacji, w tym jeden na etapie prac projektowych i pozyskiwania potrzebnych decyzji administracyjnych niezbędnych do realizacji właściwej inwestycji (budowa II nitki Odcinka Pomorskiego), a dwa – na etapie prac budowlano-montażowym po opracowaniu wszystkich projektów budowlanych i pozyskaniu zgód administracyjnych (budowa rurociągu paliwowego Boronów-Trzebinia oraz dostosowanie Podziemnego Magazynu Ropy i Paliw „Góra” do wymogów *ustawy o zapasach*). NIK zwraca uwagę, że w realizacji projektu dostosowania Podziemnego Magazynu Ropy i Paliw „Góra” wystąpiło dziewięćmiesięczne opóźnienie podpisania z wykonawcą prac projektowych oraz robót budowlanych, co rodzi ryzyko nieterminowego ukończenia II etapu tej

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: *WPS*.

⁷ Przyjęta uchwałą nr 182/2017 Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2017 r., dalej: *Polityka Rządu*.

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1902, ze zm., dalej: *ustawa o inwestycjach*, z uwzględnieniem przepisów *ustawy z dnia 27 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym* (Dz. U. poz. 483).

⁹ Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. z 2021 r., poz. 2249, ze zm.).

inwestycji. Ostatnim spośród badanych projektów był projekt budowy rurociągu gazu płynnego, od realizacji którego odstąpiono wspólną decyzją PERN i PKN Orlen, po negatywnej ocenie badania jego wykonalności oraz efektywności ekonomicznej.

Łącznie w latach 2018-2022 (I poł.) nakłady inwestycyjne na zadania ujęte w *Polityce Rządu* i *WPS* wyniosły [...] ¹⁰ zł, tj. 88% planowanych nakładów do końca 2022 r. W pełni zostały zrealizowane założenia odnośnie rozbudowy pojemności magazynowych ropy i paliw planowane w dokumentach strategicznych PERN. W ich efekcie m.in. łączna pojemność nominalna zbiorników na ropę naftową na koniec 2017 r. wynosiła 3 506 tys. m³, a na koniec I poł. 2022 r. 4 099 tys. m³ (przyrost o 593 tys. m³ tj. 17%). Z kolei łączna pojemność nominalna zbiorników na paliwa na koniec 2017 r. wynosiła 1 756 809 tys. m³, a na koniec I poł. 2022 r. 2 236 661 tys. m³ (przyrost o 479 852 tys. m³ tj. 27%). W okresie objętym kontrolą średnie wykorzystanie pojemności eksploatacyjnych zbiorników na ropę wynosiło około 80% pojemności nominalnej, a wykorzystanie pojemności zbiorników na paliwa około 95%.

NIK zauważa, że projektowana II nitka Odcinka Pomorskiego była nierentowna już na etapie jej planowania. Spełniała ona jednak przesłanki określone w *Statucie Spółki*, iż PERN może także realizować lub uczestniczyć w przedsięwzięciach inwestycyjnych trwale lub przejściowo pogarszających efektywność ekonomicznej działalności, ale istotnych dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Polski.

Infrastruktura PERN (przesyłowa i magazynowa) umożliwia odbiór wolumenów importu ropy naftowej z kierunków innych niż Federacja Rosyjska, co w świetle działań wojennych na Ukrainie ma istotne znaczenie dla bezpieczeństwa paliwowego państwa. Rewersyjnym Rurociągiem Pomorskim można transportować surowiec w dwóch kierunkach: z Płocka do Gdańska oraz z Gdańska do Płocka. Infrastruktura rurociągową Spółki przeznaczoną do transportu ropy naftowej połączona jest bezpośrednio z infrastrukturą przeładunkową spółki Naftoport, a zapleczem magazynowym i technologicznym dla urządzeń przeładunkowych nadmorskiego terminala jest należąca do PERN infrastruktura magazynowa w Gdańsku.

W okresie objętym kontrolą ważnym zdarzeniem w otoczeniu prawnym (regulacyjnym) i operacyjnym PERN była fuzja PKN Orlen S.A. i Grupy Lotos S.A. Spółka opracowała analizy scenariuszowe skutków tego połączenia, a wyniki tych analiz były w miarę możliwości uwzględniane w działaniach operacyjnych, w tym w zawieranych umowach handlowych przez PERN. Spółka rzetelnie wywiązywała się z obowiązków informacyjno-sprawozdawczych wobec Pełnomocnika Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej¹¹. Na bieżąco informowała Pełnomocnika o przebiegu wyżej opisanych inwestycji oraz efektach realizowanych zadań ujętych w *Polityce Rządu* oraz *ustawie o inwestycjach*. Część zadań wspólnych do realizacji z PKN Orlen S.A., wynikających z *Polityki Rządu* oraz zadanie uporządkowania struktury właścicielskiej infrastruktury paliwowej wynikające z *Polityki energetycznej Państwa do 2040 r.*¹² nie zostały zrealizowane, z przyczyn niezależnych od PERN.

¹⁰ W treści wystąpienia pokontrolnego NIK wyłączyła jawność informacji ustawowo chronionych, w tym stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233) w interesie spółek sektora paliwowego lub innych przedsiębiorców, których dotyczą zawarte w wystąpieniu pokontrolnym informacje, przez ich wykreślenie i zastąpienie oznaczeniem [...]. W dalszej części wystąpienia w miejscach oznaczonych jako „[...]” dokonano wyłączenia informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa na tej samej podstawie prawnej.

¹¹ Tj. organu administracji rządowej wykonującemu prawa z akcji należących do Skarbu Państwa w stosunku do operatora systemu przesyłowego: elektroenergetycznego i gazowego, oraz PERN - zgodnie z art. 12a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, ze zm.).

¹² Przyjęta uchwałą nr 22/2021 Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2021 r. (M.P. poz. 264), dalej: PEP 2040.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie realizacji działań w zakresie bezpieczeństwa paliwowego w sektorze naftowym w strategicznym planowaniu Spółki

1.1 Podstawowe dane o Spółce

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą PERN był jednoosobową spółką akcyjną Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Pełnomocnika Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej¹⁴. PERN był spółką dominującą w Grupie Kapitałowej PERN¹⁵, do której wchodziły także bezpośrednio następujące podmioty: „Naftor” sp. z o.o. (100% udziałów należało do PERN)¹⁶, „Naftoserwis” sp. z o.o. (100% udziałów PERN)¹⁷, „Siarkopol” Gdańsk S.A. (100% udziałów PERN)¹⁸, Przedsiębiorstwo Przeladunku Paliw Płynnych „Naftoport” sp. z o.o. (66,67% udziałów PERN)¹⁹ – spółki zależne oraz spółka współzależna Międzynarodowe Przedsiębiorstwo Rurociągowo „Sarmatia” sp. z o.o. (28,79% udziałów PERN)²⁰.

Zgodnie z § 3 ust. 3 *Statutu* Spółki²¹ PERN realizuje zadania dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ciągłości transportu rurociągowego ropy i paliw oraz ciągłości magazynowania ropy i paliw. Spółka może realizować lub uczestniczyć w przedsięwzięciach inwestycyjnych trwale lub przejściowo pogarszających efektywność ekonomiczną jej działalności, ale istotnych dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego RP (§3 ust. 5 *Statutu*).

Na koniec 2021 r. największy udział w przychodach ze świadczonych usług przez GK PERN posiadał PERN (89%) oraz Naftoport (8%). Podstawową usługą świadczoną przez GK PERN był transport ropy naftowej (28,5% w strukturze przychodów), a poza tym usługa magazynowania ropy i produktów ropopochodnych (18,3%) i usługa magazynowania zapasów obowiązkowych paliwa (17%) – realizowane poprzez bazy paliw PERN.

Rurociągi naftowe – transport surowca

¹³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁴ Dalej: Pełnomocnik Rządu ds. SIE.

¹⁵ Dalej: Grupa PERN lub GK PERN.

¹⁶ Spółka świadczy usługi w zakresie ochrony: osób, mienia i przeciwpożarowej – zarówno na terenie baz paliw i obiektów GK PERN, jak i w obiektach niewchodzących do GK PERN. W 2021 r. rozszerzone oferowane usługi o specjalistyczne prace budowlane.

¹⁷ Spółka oferuje usługi w zakresie utrzymania infrastruktury technicznej, remontowe, konserwacyjne i inwestycyjne dla firm sektora naftowego oraz usługi diagnostyki rurociągów.

¹⁸ Spółka świadczy usługi w zakresie prac przeladunkowych w transporcie produktów takich jak: siarka granulowana oraz oleje (bazowe i opałowe).

¹⁹ Spółka oferuje usługi logistyczne w sektorze paliwo-energetycznym, podstawowym rodzajem działalności jest zabezpieczenie możliwości oraz przeladunek ropy naftowej dla polskich rafinerii drogą morską. Spółka świadczy także usługi w zakresie obrotu paliwami płynnymi.

²⁰ Spółka o charakterze studialnym z międzynarodowym akcjonariatem, powołana do przygotowania projektu budowy rurociągu naftowego Brody-Adamowo jako części Euro-Azjatyckiego Korytarza Transportu Ropy Naftowej oraz realizacji tego projektu. Spółka nie prowadzi żadnej innej działalności gospodarczej. Jedynym źródłem jej finansowania są wkłady udziałowców wnoszone do jej kapitału zakładowego. Wg stanu na koniec 2021 r. Spółka ponosiła planowane straty finansowe, które zostaną pokryte na etapie eksploatacji rurociągu naftowego po zakończeniu jego budowy.

²¹ Nadany uchwałą nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 28 września 2017 r., ze zm.

PERN eksploatuje rurociąg „Przyjaźń” od granicy Polski z Białorusią do granicy Polski z Niemcami oraz rewersyjny rurociąg Pomorski (Płock - Gdańsk). Całkowita długość trasy rurociągu „Przyjaźń” na terytorium Polski wynosi ok. 656 km. Rurociągiem Pomorskim o długości 235 km można transportować surowiec w dwóch kierunkach: z Płocka do Gdańska oraz z Gdańska do Płocka. Infrastruktura rurociągową Spółki przeznaczoną do transportu ropy naftowej połączona jest bezpośrednio z infrastrukturą przeładunkową spółki Naftoport, a zapleczem magazynowym i technologicznym dla urządzeń przeładunkowych nadmorskiego terminala jest należąca do PERN infrastruktura magazynowa w Gdańsku. Ze świadczonych przez PERN usług korzystał polski i zagraniczny przemysł rafinerijno-petrochemiczny w Polsce (PKN Orlen S.A. w Płocku, Grupa Lotos S.A. w Gdańsku) oraz w Niemczech (PCK Raffinerie GmbH w Schwedt, TOTAL Raffinerie Mitteldeutschland GmbH w Leunie).

Magazyny ropy naftowej – składowanie surowca

PERN posiada największe w kraju możliwości magazynowania ropy naftowej w zbiornikach naziemnych. Spółka składowa surowiec w czterech bazach ropy usytuowanych w Adamowie (przy granicy z Białorusią), Miszewku Strzałkowskim (w pobliżu Płocka), Górkach Zachodnich w Gdańsku oraz Terminalu Naftowym w Gdańsku. Spółka magazynuje surowiec w zbiornikach naziemnych o pojemnościach od 30 do 100 tys. m³. Łączna nominalna pojemność magazynowa ropy naftowej w dyspozycji Spółki wynosiła na koniec 2021 r. 4,1 mln m³. Zbiorniki są wykorzystywane do magazynowania komercyjnego (zapasów interwencyjnych, operacyjnych i handlowych) oraz do zapewnienia ciągłości procesu technologicznego tłoczenia ropy naftowej. Klientami PERN w tym zakresie byli Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych oraz rafinerie zaopatrywane przez system rurociągowy Spółki.

Rurociągi produktowe – transport produktów naftowych

PERN posiada również sieć rurociągów przeznaczonych do transportu produktów ropopochodnych (benzyna, oleju napędowego i lekkiego oleju opałowego) w kierunkach (wg stanu na koniec 2021 r.):

- Płock - Nowa Wieś Wielka - Rejewiec (kierunek Bydgoszcz - Poznań) o długości 207 km,
- Płock - Mościska - Emilianów (kierunek Warszawa) o długości 148 km,
- Płock - Koluszki - Boronów (kierunek Łódź - Częstochowa) o długości 262 km.

Bazy paliw – przeładunek, obrót i magazynowanie produktów naftowych

PERN posiada sieć 19 czynnych baz paliw, w których magazynowana jest benzyna, olej napędowy, lekki olej opałowy, biokomponenty oraz paliwo lotnicze. Łączna pojemność magazynowa baz wynosi 2,2 mln m³ – wg stanu na koniec 2021 r. Spółka dysponuje zbiornikami o zróżnicowanej pojemności, z których największe mają pojemność 32 tys. m³. W bazach realizowane są następujące usługi:

- Obrót paliwami płynnymi - usługa składu obejmująca rozładunek paliwa z transportu kolejowego bądź rurociągowego, krótkookresowe magazynowanie i załadunek paliwa na transport autocysternowy bądź kolejowy. Usługa kierowana jest do firm zajmujących się handlem i dystrybucją paliw.
- Magazynowanie paliw płynnych i usługa biletowa - usługa świadczona klientom, którzy realizując obowiązek tworzenia zapasów obowiązkowych wynajmują pojemność zbiornikową w celu zmagazynowania własnego paliwa. Usługa biletowa polega na tworzeniu i utrzymywaniu, w imieniu klientów, zapasów obowiązkowych paliw (klienci korzystający z tej usługi spełniają wymogi prawne nie angażując do tego własnego paliwa).

- Przeladunki produktów ropopochodnych - w przygranicznych bazach realizowane są przeladunki bezpośrednie oleju napędowego i gazów płynnych. Przeladunek odbywa się z wagonów szerokotorowych do wagonów o znormalizowanym rozstawie osi, a w przypadku LPG także do autocystern. W Bazie Paliw w Dębogórze realizowany jest przeladunek oleju napędowego (za pośrednictwem zbiornika) z transportu morskiego.
- Dozowanie biokomponentów do paliw - usługa polegająca na dozowaniu estrów do oleju napędowego i bioetanolu do benzyn.

(akta kontroli str. 61-63, 64-65 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 57-80))

1.2 Zadania związane z poprawą bezpieczeństwa paliwowego w sektorze naftowym wskazane do realizacji przez PERN zgodnie z polityką rządową oraz polityką właścicielską

Opis stanu faktycznego

Polityka Rządu

*Polityka Rządu RP dla infrastruktury logistycznej w sektorze naftowym*²² w odniesieniu do PERN wskazywała następujące działania do realizacji:

- 1) wybudowanie drugiej nitki rurociągu Pomorskiego (Płock-Gdańsk), której realizacja jest istotna i niezbędna dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zapewnienie wsparcia dywersyfikacji dostaw ropy naftowej poprzez rozbudowę pojemności magazynowych na ropę naftową w Gdańsku w celu obsługi dostaw ropy ze źródeł alternatywnych do dostaw ropociągiem z Federacji Rosyjskiej;
- 3) pełnienie wiodącej roli w magazynowaniu ropy i paliw, zajmując się bilansowaniem całego systemu magazynowego na ropę i paliwa, w tym rozbudową pojemności magazynowych zgodnie ze zidentyfikowanym zapotrzebowaniem;
- 4) w ciągu 12 miesięcy od przyjęcia *Polityki* dokonanie zakupu następujących aktywów należących do spółek GK PKN ORLEN:
  - rurociągu Żółwieniec-Podziemny Magazyn Ropy i Paliw (PMRiP) Góra,
  - rurociągu paliwowego PMRiP Góra-Wielowieś,
  - projektów inwestycyjnych mających na celu dostosowanie PMRiP Góra do wymagań *ustawy o zapasach* - w zakresie rurociągów naftowych i paliwowych,
  - bazy paliwowej w Mościskach;
- 5) zrealizowanie zadania inwestycyjnego dotyczącego rurociągów naftowych i paliwowych umożliwiające dostosowanie PMRiP Góra do wymagań *ustawy o zapasach* w zakresie okresu uwolnienia całości zapasów interwencyjnych przy pełnym wykorzystaniu pojemności magazynu;
- 6) wybudowanie rurociągu paliwowego Boronów-Trzebinia pod warunkiem zawarcia długoterminowej umowy z PKN ORLEN na jego wykorzystanie;
- 7) w terminie 6 miesięcy od dnia zakupu przez OGP GAZ-SYSTEM akcji Inowrocławskie Kopalnie Soli „Solino” S.A. - w porozumieniu z OGP GAZ-SYSTEM - przedłożenie na ręce ministra właściwego do spraw energii oraz Pełnomocnika Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej wieloletniej strategii rozwoju infrastruktury w sektorze naftowym, uwzględniając potrzeby w zakresie logistyki magazynowania, przesyłu, przeladunku ropy naftowej i paliw, wraz z harmonogramem jej realizacji.

²² Przyjęta uchwałą nr 182/2017 Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2017 r., dalej: *Polityka Rządu*.

Dodatkowo, *Polityka Rządu* stanowi, że intencją rządu jest, aby podmiotem wiodącym w zakresie transportu rurociągowego oraz magazynowania ropy i paliw był PERN.

Działania PERN w zakresie uwzględnienia w swoich strategiach zadań inwestycyjnych wymienionych w *Polityce Rządu* i przypisanych PERN zostały opisane w pkt. 1.3 oraz 1.4 niniejszego *wystąpienia*, a ich realizacja w postaci wykonywania zadań inwestycyjnych – w pkt. 2.1 *wystąpienia*.

Ustawa o inwestycjach

*Ustawa z dnia 22 lutego 2019 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym*²³ wskazuje inwestorów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych inwestycji w sektorze naftowym. Inwestycje do których się odwołuje ustawa są celami publicznymi w rozumieniu przepisów *ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami*²⁴. W odniesieniu do PERN należą do nich inwestycje wskazane w załączniku do ustawy, wymienione poniżej:

1. Budowa rurociągu ropy naftowej Gdańsk - Płock wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi.
2. Budowa rurociągów ropy naftowej lub produktów naftowych w celu zmiany przebiegu trasy istniejących rurociągów ropy naftowej lub produktów naftowych albo ich odbudowa, rozbudowa, przebudowa, remont, rozbiórka lub zmiana sposobu użytkowania wraz z infrastrukturą niezbędną do ich obsługi.
3. Budowa rurociągu produktów naftowych Boronów - Trzebinia wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi.
4. Budowa rurociągu produktów naftowych Podziemny Magazyn Ropy i Paliw Góra - Wielowieś wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi.
5. Budowa rurociągu gazu płynnego (LPG) Port Gdynia - Dębogórze - Kosakowo wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi.

Działania PERN w zakresie uwzględnienia w swoich strategiach zadań inwestycyjnych wymienionych w *ustawie o inwestycjach* i przypisanych PERN zostały opisane w pkt. 1.3 oraz 1.4 niniejszego *wystąpienia*, a ich realizacja w postaci wykonywania zadań inwestycyjnych – w pkt. 2.1 *wystąpienia*²⁵.

Polityka energetyczna państwa 2040 (PEP 2040)

*Polityka energetyczna państwa do 2040 r.*²⁶ zakładała, że w ramach celu szczegółowego 4 *Rozwój rynków energii* m.in. PERN był współodpowiedzialny za realizację w 2021 r. działania 4C1. *Uporządkowanie struktury właścicielskiej infrastruktury paliwowej*, polegającego na koncentracji spółek rafineryjnych na produkcji i obrocie paliwami ciekłymi, objęciu przez państwo pełnej kontroli nad aktywami kluczowymi w zakresie transportu rurociągowego oraz magazynowania ropy naftowej i paliw ciekłych, oraz budowie nowych kavern magazynowych na węglowodory oraz gospodarce solankowej koordynowanej przez Gaz-System.

Jak wynika z wyjaśnień Wiceprezesa Zarządu Spółki Rafała Milanda²⁷, realizacja projektów uporządkowania struktury właścicielskiej została zawieszona²⁸ ze względu na trwającą fuzję PKN Orlen-Lotos i konieczność realizacji przez PKN Orlen środków zaradczych Komisji Europejskiej. PERN poinformował o tym fakcie Pełnomocnika ds.

²³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1902, ze zm., dalej: *ustawa o inwestycjach*.

²⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, tj.

²⁵ Przy czym podjęcie próby realizacji zadań określonych w pkt. 5 tej *ustawy* (Budowa rurociągu gazu płynnego (LPG)) – w pkt. 2.2 niniejszego *wystąpienia*.

²⁶ Przyjęta uchwałą nr 22/2021 Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2021 r. (M.P. poz. 264), dalej: PEP 2040.

²⁷ Pismo nr SA.0913.000002.2022.0004 z dnia 27 lipca 2022 r.

²⁸ Pismo PKN Orlen z dnia 12 czerwca 2019 r.

SIE w dniu 15 lipca 2019 r., w sprawozdaniu z realizacji Polityki Rządu za II kw. 2019 r. Analizy wykonywane wcześniej, w ramach realizacji zadań wskazanych w *Polityce Rządu* pokazały, że przejęcie wybranych elementów infrastruktury np. rurociągów łączących IKS Solino z siecią PERN nie jest procesem opłacalnym dla PERN (ryzyka prawne, wycena), natomiast realizacja zadań wynikających z *Polityki* opłacalnych dla PERN (przejęcie bazy paliw w Mościskach), nie spotkały się z akceptacją PKN Orlen²⁹.

Wiceprezes Zarządu Spółki wyjaśnił³⁰ ponadto, że ze względu na fakt, że pierwszy krok w uporządkowaniu sektora, którym miało być przejęcie IKS Solino przez Gaz System - nie nastąpił ze względu na trwającą fuzję PKN Orlen-Lotos, nie podejmowano innych działań określonych w ramach tego zadania. Wiceprezes Zarządu zauważył, że po realizacji środków zaradczych, struktura rynku uległa znaczącym zmianom - pojawił się Niezależny Operator Logistyczny (spółka Unimot S.A), który kupił bazy magazynowe od PKN Orlen, a udziałowcem rafinerii Gdańskiej zostało Saudi Aramco. Realizacja środków zaradczych będzie w kolejnych latach cyklicznie monitorowana przez Komisję Europejską. PERN nie posiadał informacji, czy w takiej sytuacji możliwe są dalsze zmiany struktury właścicielskiej w ramach infrastruktury paliwowej i czy zamiar objęcia przez państwo pełnej kontroli nad aktywami kluczowymi w zakresie transportu rurociągowego oraz magazynowania ropy naftowej i paliw ciekłych będzie kontynuowany.

(akta kontroli str. 35-36, 48)

Ponadto, Cel szczegółowy nr 3 *Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych* dotyczył sektora naftowego. W punkcie tym analizowane jest rozszerzenie na terytorium Polski Europejskiej Sieci Rurociągów Paliwowych (CEPS – Central Europe Pipeline System). Jej rozszerzenie na Polskę i inne państwa bałtyckie może mieć, jak wskazano w PEP 2040, pozytywny wpływ na zabezpieczenie paliwowe ściany wschodniej NATO.

Wiceprezes Zarządu PERN wyjaśnił³¹, że rurociągi CEPS stanowią sieć rurociągów NATO i budowane są w celu zapewnienia dostaw paliw na cele wojskowe. W czasach pokoju infrastruktura wykorzystywana jest również na cele komercyjne (w Europie Zachodniej z infrastruktury CEPS zaopatrywanych jest na przykład szereg lotnisk). PERN uczestniczył w rozmowach na temat projektu rozszerzenia na terytorium Polski sieci CEPS prowadzonych na poziomie ministerialnym (z udziałem przedstawicieli m.in.: Biura Pełnomocnika SIE, Biura Bezpieczeństwa Narodowego, Ministerstwa Energii i Ministerstwa Klimatu). Jednakże decyzje dotyczące rozbudowy rurociągów NATO, kwestii partycypacji Polski oraz formuły tej partycypacji w budowie rurociągu zapadają na szczeblu rządowym. Wg stanu na koniec I poł. 2022 r. (jak również na etapie tworzenia dokumentów strategicznych Spółki) PERN nie dysponował informacjami dotyczącymi przyjętej formuły realizacji tego projektu ani przyjętego harmonogramu rzeczowo-finansowego. Ze względu na powyższe przedmiotowy projekt nie został ujęty w dokumentach strategicznych PERN.

(akta kontroli str. 28)

Prognoza krajowego zapotrzebowania na paliwa i ropę oraz pojemności magazynowe

*Prognoza krajowego zapotrzebowania na paliwa oraz pojemność magazynową dla zapasów interwencyjnych i obrotowych paliw i ropy naftowej na okres 10 lat (na lata 2021-2030)*³² opracowana została przez Prezesa Rządowej Agencji Rezerw

²⁹ O czym szerzej w pkt. nr 2 niniejszego wystąpienia.

³⁰ Pismo z dnia 23 września 2022 r.

³¹ Pismo nr SA.0913.000002.2022.0002 z 20 lipca 2022 r.

³² Źródło: <https://www.rars.gov.pl/index.php?dz=prognozy>.

Strategicznych (RARS).

RARS oszacował w *Prognozie*, że m.in. w latach 2021-2030 nastąpi wzrost całkowitego zapotrzebowania na pojemności magazynowe, potrzebne do magazynowania zapasów interwencyjnych oraz obrotowych paliw oraz ropy naftowej w Polsce, z 13,4 mln m³ w 2021 r. do 15,1 mln m³ w 2030 r., tj. o ok. 13% (1,7 mln m³), z zastrzeżeniem, że w okresie 2027-2029 zapotrzebowanie na wskazane pojemności będzie wyższe o ok. 100 tys. m³ i wyniesie ok. 15,2 mln m³.

Jak wynika z wyjaśnień Wiceprezesa Zarządu PERN Rafała Milanda³³, dotyczących zaplanowanych inwestycji przez PERN w zakresie pojemności magazynowych na ropę naftową i produkty naftowe w latach 2018-2022 (I poł.) w odniesieniu do Prognozy opracowanej przez Prezesa RARS, *Prognoza* jest dokumentem prognostycznym, który został opracowywany na podstawie informacji przesłanych przez producentów i handlowców oraz przedsiębiorców świadczących usługę magazynowania ropy naftowej i paliw, o czym RARS nadmienia na str. 32 raportu.

Dodatkową ważną informację – wg Wiceprezesa Zarządu PERN - stanowi fakt, że RARS realizując swoje zadania związane z tworzeniem i utrzymywaniem zapasów agencyjnych ropy naftowej i paliw na zasadach określonych w *ustawie o zapasach*, jak również wykonując inne obowiązki wynikające z tej ustawy - np. nabywając usługi magazynowania ropy i paliw - działa w oparciu o *ustawę Prawo zamówień publicznych*, natomiast PERN jako spółka prawa handlowego podlega uwarunkowaniom rynkowym. PERN świadczy swoje usługi na rzecz RARS w sytuacji, gdy jego oferta w postępowaniu ogłoszonym przez RARS zostanie uznana za najkorzystniejszą, a następnie dojdzie do zawarcia stosownej umowy pomiędzy RARS a PERN. Jednocześnie PERN w swoich działaniach handlowych związanych z pozyskiwaniem klientów bierze pod uwagę obecne i przyszłe zapotrzebowanie RARS na swoje usługi mając świadomość, że możliwość świadczenia usług na rzecz RARS uwarunkowana jest złożeniem najlepszej rynkowo oferty.

(akta kontroli str. 17-18)

Model prognostyczny zapotrzebowania na usługi GK PERN na lata 2020-2035 został opisany w pkt. 1.4 niniejszego *wystąpienia*, a zrealizowane wielkości magazynowania ropy i paliw w latach 2018-2022 (I poł.) – w pkt. 2 *wystąpienia*.

Projekt budowy rurociągu Brody-Adamowo

Euro-Azjatycki Korytarz Transportu Ropy Naftowej (EAKTR) jest międzynarodowym projektem mającym na celu poprawę bezpieczeństwa energetycznego krajów uczestniczących w nim oraz Unii Europejskiej poprzez stworzenie nowej trasy transportu ropy z regionu Morza Kaspijskiego przez Azerbejdżan, Gruzję, Ukrainę do Polski oraz innych konsumentów europejskich. Projekt budowy rurociągu naftowego Brody-Adamowo jest jego integralną częścią.

Promotorem projektu jest Międzynarodowe Przedsiębiorstwo Rurociągowo „Sarmatia” sp. z o.o. (Sarmatia), które zostało założone w 2004 r. przez PERN oraz O.S.A. „Ukrtransnafta” na mocy *Porozumienia między Gabinetem Ministrów Ukrainy a Rządem Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie wykorzystania systemu transportu ropy naftowej Odessa - Brody i jej połączenia z polskim systemem przesyłowym*.

W 2002 r. na Ukrainie zakończono budowę rurociągu naftowego Odessa (MNT „Pivdenny”) - Brody, który był dedykowany do przesyłu kaspijskiej ropy naftowej w kierunku Unii Europejskiej. W dniu 11 maja 2007 r. na I Szczycie Energetycznym w Krakowie, we wspólnym komunikacie Prezydenci: Azerbejdżanu, Gruzji, Litwy,

³³ Pismo nr SA.0913.000002.2022.0001 z 15 lipca 2022 r.

Polski, Ukrainy oraz przedstawiciel specjalny Prezydenta Kazachstanu zadeklarowali poparcie dla Projektu EAKTR. W dniach 10-11 października 2007 r. w Wilnie odbył się II Szczyt Energetyczny. W jego trakcie zostało zawarte *Porozumienie* pomiędzy Ministrem Przemysłu i Energetyki Republiki Azerbejdżanu, Ministerstwem Energetyki Gruzji, Ministerstwem Gospodarki Republiki Litewskiej, Ministrem Gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ministerstwem Paliw i Energetyki Ukrainy dotyczące współpracy w sektorze energetycznym. Na mocy tego *Porozumienia* w 2007 r. do składu udziałowców MPR „Sarmatia” sp. z o.o. weszli nowi udziałowcy - Państwowy Koncern Naftowy Azerbejdżańskiej Republiki (SOCAR), Gruzińska Korporacja Naftowo - Gazowa (GOGC) i litewską AB „Klaipedos Nafta”. Został też podwyższony kapitał zakładowy Spółki.

W latach 2009 - 2010 na zamówienie Sarmatii konsorcjum firm na czele z Granherne Limited (Wielka Brytania) opracowało Studium Wykonalności projektu EAKTR, które potwierdziło techniczną możliwość realizacji projektu, obecność wystarczających zapasów ropy naftowej w regionie Morza Kaspijskiego oraz popyt na ten surowiec ze strony odbiorców w Europie.

Wg stanu na koniec I poł. 2022 r. projekt przewidywał budowę rurociągu naftowego o średnicy 710 mm (28”), łączącego bazę przepompową w Brodach (Ukraina, końcowy punkt istniejącego ropociągu MNT Pivdenne-Brody oraz punkt podłączenia do południowej nitki systemu rurociągów przesyłowych „Druzhba”) z bazą magazynową w Adamowie. Długość ropociągu wyniesie 397,9 km, z czego 270,5 km rur zostanie położona po stronie polskiej oraz 127,4 km po stronie ukraińskiej. Infrastruktura towarzysząca będzie obejmowała wybudowanie stacji pomp w Brodach, 28 stacji zasuw oraz systemu sterowania. Maksymalna planowana przepustowość ropociągu została określona na poziomie 20 mln ton ropy naftowej.

Szacunkowa wartość projektu wynosi [...] euro w cenach 2018 r. Jego wybudowanie pozwoli – zdaniem PERN - na uruchomienie stałych dostaw ropy naftowej z regionu Morza Kaspijskiego do odbiorców europejskich przez wymieniony korytarz. Rurociąg Brody-Adamowo połączy również polski (europejski) system przesyłu ropy naftowej z ukraińskim, a także jednocześnie umożliwi połączenie północnej i południowej nitki rurociągu Przyjaźń na terenie Unii. Budowa może wzmocnić bezpieczeństwo energetyczne Ukrainy. Zakładana jest techniczna możliwość wykorzystania ropociągu Brody-Adamowo nie tylko w bezpośrednim, lecz i w rewersyjnym kierunku. Pozwoli to w sytuacjach kryzysowych, skutkujących zakłóceniem dostaw ropy naftowej z Morza Czarnego i Rosji, dokonywać zaopatrzenia Ukrainy i innych krajów europejskich w ten surowiec energetyczny z kierunku Morza Bałtyckiego.

Do dnia 30 czerwca 2022 r. Sarmatia wykonała lub rozpoczęła wykonanie następujących zadań:

- Opracowano Studium Wykonalności;
- Przygotowano *Raport o przebiegu trasy* planowanego rurociągu z uwzględnieniem opinii i planów samorządów lokalnych, przez których tereny rozpatrywana jest trasa rurociągu wraz z wprowadzeniem trasy przyszłego rurociągu do wojewódzkich planów zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wszystkich 26 gmin, przez które przebiega trasa rurociągu na terenie Polski;
- Przeprowadzono procedurę środowiskową – w dniu 24 października 2019 r. Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie wydał postanowienie o przedłużeniu terminu ważności decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach projektu na kolejne 4 lata (do 30 października 2023 r.);

- Przeprowadzono etapowanie projektu (dla każdego etapu będzie oddzielnie pozyskiwanie pozwolenia na budowę) oraz rozpoczęto realizację I etapu (budowy stacji zasuw na terenie gminy Konstantynów (w woj. Lubelskim) – uzyskano pozwolenie na budowę w dniu 11 września 2019 r.);
- Przygotowano kolejne etapy - elementem przygotowania projektu budowlanego jest uzyskanie warunków technicznych rozwiązania kolizji rurociągu naftowego z obiektami infrastruktury technicznej, ciągami wodnymi oraz obszarami chronionymi. Sarmatia prowadzi działania zmierzające do ustalenia listy kolizji trasy przyszłego ropociągu oraz uzyskania od właściwych organów administracji publicznej i podmiotów uprawnionych warunków technicznych rozwiązania kolizji z należącymi do ich kompetencji obiektami. Działania te powiązane są z monitoringiem sytuacji planistycznej na trasie ropociągu na terenie Polski. Sporządzono także listę właścicieli nieruchomości na trasie przyszłego rurociągu naftowego Brody-Adamowo na terenie Polski.
- Prowadzono współpracę z Komisją Europejską w celach uzyskania dodatkowego wsparcia, w tym finansowego – Projekt budowy rurociągu naftowego Brody-Adamowo od 2013 r. nieprzerwanie znajdował się na liście projektów priorytetowych Komisji Europejskiej (Project of Common Interest - PCI). KE ma obowiązek przeprowadzenia weryfikacji tej listy co dwa lata. Taka weryfikacja odbyła się w 2015 r., 2017 r. oraz 2019 r. Kolejna weryfikacja powinna się odbyć w 2021 roku. Jednak Komisja, biorąc pod uwagę priorytety związane z wdrożeniem koncepcji tzw. Zielonego Ładu, w porozumieniu z przedstawicielami krajów członkowskich, postanowiła nie umieszczać projektów związanych z ropą naftową na kolejnej liście PCI. W związku z powyższym projekty naftowe z listy PCI, w tym budowa rurociągu naftowego Brody - Adamowo, z dniem 1 stycznia 2022 roku straciły status projektów priorytetowych.
- Prowadzono działania w ramach Wspólnoty Energetycznej - od 2013 r. Projekt znajduje się na liście projektów priorytetowych Wspólnoty Energetycznej (Projects of Energy Community Common Interest / Project of Mutual Interest PECE/PMI)³⁴. Zgodnie z regulacjami weryfikacja listy PECE/PMI odbywa się co dwa lata. Kolejna weryfikacja listy PECE/PMI powinna się odbyć w 2022 roku, jednak do końca I poł. 2022 r. Sekretariat Wspólnoty Energetycznej nie wszczął procedury weryfikacyjnej.

Na dzień 30 czerwca 2022 r. PERN posiadał 15 476 udziałów w spółce Sarmatia o wartości 7 738 tys. zł, stanowiących 28,79% udziału w kapitale zakładowym. W celu kontynuacji prac nad przygotowaniem projektu budowy rurociągu naftowego Brody-Adamowo udziałowcy spółki Sarmatia w 2021 r. podwyższyli jej kapitał zakładowy o kwotę 1,0 mln zł – wszyscy udziałowcy objęli nowe udziały proporcjonalnie do posiadanego zaangażowania w kapitale zakładowym, w tym PERN objął 576 nowych udziałów o łącznej wartości 288 tys. zł. Na koniec 2021 r. Sarmatia poniosła stratę netto w wysokości 1 774,8 tys. zł – która zostanie pokryta z zysków na etapie eksploatacji rurociągu Brody-Adamowo.

³⁴ Wspólnota ustanowiona pomiędzy Unią Europejską i państwami trzecimi dla rozszerzenia unijnego wewnętrznego rynku energii na Europę Południowo-Wschodnią i inne obszary. Traktat ustanawiający Wspólnotę Energetyczną został podpisany w Atenach w dniu 25 października 2005 r. i wszedł w życie w dniu 1 lipca 2006 r. Strony umowy zobowiązały się do wdrożenia dorobku unijnego w tej dziedzinie, w celu rozwinięcia adekwatnych ram regulacyjnych i liberalizacji ich rynków energii w zgodzie z dorobkiem traktatowym. Członkami Wspólnoty Energetycznej są: Unia Europejska, Albania, Bośnia i Hercegowina, Macedonia, Czarnogóra, Serbia i Kosowo, Mołdawia, Gruzja i Ukraina.

Jak wynika z wyjaśnień PERN³⁵, wyżej wymienione środki finansowe są niewystarczające do realizacji inwestycyjnego etapu projektu. W związku z tym, Sarmatia ograniczyła swój *Plan działalności na 2022 rok* wyłącznie do wykonania zadań nieinwestycyjnych.

Wiceprezes Zarządu PERN wyjaśnił³⁶ ponadto, że ocena wpływu wojny w Ukrainie na możliwość i zapotrzebowanie na realizację projektu będzie możliwa dopiero po ustabilizowaniu sytuacji w Ukrainie. Z jednej strony faktycznie istnieje ryzyko braku możliwości wykorzystania trasy w kierunku północnym w przypadku zajęcia lub blokady przez Rosję portów w Odessie. Z drugiej strony trasa mogłaby być również wykorzystywana w rewersyjnym kierunku, w celu realizacji dostaw ropy naftowej przez Polskę do Ukrainy. Natomiast obecna, zmienna sytuacja uniemożliwia, zdaniem Wiceprezesa Zarządu, podejmowanie wiążących decyzji w zakresie dalszego kierunku rozwoju projektu.

(akta kontroli str. 18-26, 48, 66-67 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 8-56))

1.3 Wieloletni Plan Strategiczny Spółki na lata 2018-2022

Opis stanu
faktycznego

Uchwałą nr 363/2018 z dnia 6 listopada 2018 r. Zarząd PERN przyjął i wdrożył do realizacji „*Wieloletni Plan Strategiczny PERN S.A. na lata 2018-2022*”³⁷. Rada Nadzorcza uchwałą nr 29/VIII/2018 z dnia 14 listopada 2018 r. pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu do Walnego Zgromadzenia dotyczący zatwierdzenia WPS 2018-2022. Uchwałą nr 5 z dnia 31 grudnia 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki zatwierdziło WPS 2018-2022.

(akta kontroli str. [...]68, 75 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 1-4))

WPS 2018-2022 stanowił aktualizację *Strategii Spółki na lata 2016-2020* z uwzględnieniem zaistniałych i oczekiwanych zmian w otoczeniu Spółki, takich jak: [...]38[...]39 Założenia inicjatyw strategicznych wymienionych w odniesieniu do PERN w *Polityce Rządu* przedstawiały się następująco w WPS:

[...]40 [...]41.

Łącznie w latach 2018-2022 nakłady na realizację projektów inwestycyjnych ujętych w *Polityce Rządu* miały wynieść [...] mln zł. Skumulowany poziom EBITDA w latach 2018-2022 w wyniku realizacji tych projektów miał być wyższy o ok. [...]zł niż przed rozpoczęciem realizacji WPS.

[...]42 .

(akta kontroli str. 68-71, 75 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 1, 12-18),)

Uchwałą nr 404/2018 z dnia 11 grudnia 2018 r. Zarząd PERN podjął się realizacji Programu MEGAINWESTYCJE mającego na celu wykonanie *Polityki Rządu*

³⁵ Pismo nr SA.0913.000002.2022.0001 z 15 lipca 2022 r.

³⁶ Pismo z dnia 23 września 2022 r.

³⁷ Dokument został opracowany przez [...]w ramach umowy nr SA-12517/2018 z dnia 18 kwietnia 2018 r. o świadczenie usług doradczych, zawartą w trybie „z wolnej ręki” po rozeznaniu rynku tego typu usług (zgodnie z §20 ust. 2 pkt 4 Regulaminu Zakupów w PERN S.A. – wprowadzonego zarządzeniem nr 13 Prezesa Zarządu z dnia 9 stycznia 2018 r.). Dokument został odebrany protokolarnie przez PERN po skorygowaniu wyników prac przez Wykonawcę zgodnie z Aneksem nr 1 do przedmiotowej umowy z dnia 22 października 2018 r. Zgodnie z Umową Wykonawca otrzymał wynagrodzenie w kwocie [...]tys. zł netto. Dalej: WPS 2018-2022.

³⁸ [...].

³⁹ [...].

⁴⁰ [...].

⁴¹ Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. z 2021 r., poz. 2249, ze zm.).

⁴² Pismo z dnia 23 września 2022 r.

w zakresie inwestycji budowlanych infrastruktury dedykowanej magazynowaniu i przesyłce rurociągowym ropy i paliw.

(akta kontroli str. 70)

1.4 Wieloletni Plan Strategiczny Spółki na lata 2021-2024

Opis stanu faktycznego

Uchwałą nr 27/2021 z dnia 26 stycznia 2021 r. Zarząd PERN przyjął i wdrożył do realizacji *Wieloletni Plan Strategiczny PERN S.A. na lata 2021-2024*⁴³. Rada Nadzorcza uchwałą nr 207/VIII/2021 z dnia 28 stycznia 2021 r. pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu do Walnego Zgromadzenia dotyczący zatwierdzenia *WPS 2021-2024*. Uchwałą nr 1 z dnia 9 lutego 2021 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki zatwierdziło *WPS 2021-2024*.

(akta kontroli str. [...] 72, 75 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 5-7))

[...].

[...]44.

Wiceprezes Zarządu Spółki wyjaśnił⁴⁵, że PERN nie był formalnie konsultowany w zakresie potencjalnego wpływu fuzji PKN Orlen i GK Lotos na działalność operacyjną i wyniki finansowe PERN. PERN wyrażał swoją opinię na temat skutków tej fuzji w kontekście zagrożeń dla własnej działalności operacyjnej w trakcie roboczych rozmów handlowych z PKN Orlen. Nie miały one jednak sformalizowanego charakteru. Konsultacje w tym zakresie odbywały się pomiędzy organami korporacyjnymi PERN (Rada Nadzorcza oraz Walnym Zgromadzeniem).

[...]46 [...]47.

PERN miał kontynuować rozpoczęte inicjatywy strategiczne w zakresie rozbudowy infrastruktury logistycznej wymienione w *WPS na lata 2018-2022*, które zostały ujęte w *WPS na lata 2021-2024* w pkt. IV.1 *Megainwestycje*: [...].

[...]48 [...]49

(dowód: akta kontroli str. 49, 75 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 5, 8-11, 19-21)

Zmiany w planowaniu strategicznym

Wiceprezes Zarządu PERN wyjaśnił⁵⁰, że PERN S.A. na bieżąco analizuje zmieniającą się sytuację na rynkach krajowym i światowym. Zwiększenie wolumenów importu ropy naftowej z kierunków innych niż Federacja Rosyjska jest w pełni możliwe przy wykorzystaniu obecnie istniejącej infrastruktury przesyłowej i magazynowej.

⁴³ Dokument został opracowany przez [...] w ramach umowy nr [...] z dnia 17 sierpnia 2020 r. o świadczenie usług doradczych, zawartą w trybie „z wolnej ręki” po rozeznaniu rynku tego typu usług (zgodnie z §16 ust. 2 pkt 4 Regulaminu Zakupów w PERN S.A.). Zgodnie z Umową Wykonawca otrzymał wynagrodzenie w kwocie [...] tys. zł netto po protokolarnym odbiorze prac przez PERN. Dalej: *WPS 2021-2024*.

⁴⁴ [...].

⁴⁵ Pismo z dnia 23 września 2022 r.

⁴⁶ Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. p. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. z 2021 r., poz. 2249 ze zm.).

⁴⁷ Art. 21c ust. 1 ustawy o zapasach w brzmieniu „Zapasy agencyjne są utrzymywane co najmniej w 75% w postaci paliw, w pozostałej części zapasy te mogą być utrzymywane w postaci ropy naftowej” wejdzie w życie z dniem 30 czerwca 2029 r. – zgodnie z art. 8 pkt 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o zapasach (...) oraz ustawy Prawo energetyczne (Dz. U. poz. 1517). Ponadto, zgodnie z art. 70b ustawy o zapasach w okresie od dnia 30 czerwca 2024 r. do dnia 29 czerwca 2029 r. zapasy agencyjne utrzymuje się co najmniej w 50% w postaci paliw (na podstawie art. 1 pkt 21 ustawy o zmianie ustawy o zapasach).

⁴⁸ [...].

⁴⁹ [...].

⁵⁰ Pismo z dnia 1 września 2022 r.

W tym zakresie PERN S.A. wykorzystał doświadczenia z tzw. „kryzysu chlorkowego”⁵¹ i podjął niezbędne działania dostosowawcze w szczególności w zakresie zdolności do sprawnego przestawienia się na inne kierunki dostaw. Zrealizowane i obecnie finalizowane inwestycje PERN S.A. w infrastrukturę przesyłową i magazynową pozwalają na sprawną możliwość realizacji zobowiązań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa dostaw jak i realizację zobowiązań umownych wobec naszych partnerów handlowych.

Wyjaśniając wpływ fuzji PKN Orlen i Grupy Lotos na działalność operacyjną PERN, Wiceprezes Zarządu wskazał, że Spółka opracowała analizy scenariuszowe skutków tego połączenia. Wyniki tych analiz są uwzględniane w działaniach operacyjnych, w tym w szczególności handlowych związanych z renegocjacją dotychczasowych kontraktów i pozyskaniem nowych klientów, celem zmięgowania potencjalnych ryzyk związanych z ograniczeniem przychodów.

Jak wynika z wyjaśnień Wiceprezesa Zarządu PERN⁵², bazą dla tych obliczeń były wyniki z działalności PERN za 2021 r., a dane przedstawiały symulację zmiany przychodów i EBIT PERN (zysku z działalności operacyjnej) dla obszaru ropy i paliw. Analiza została opracowana na podstawie komunikatów giełdowych PKN Orlen S.A. oraz Unimot S.A., opublikowanych przez Komisję Europejską środków zaradczych oraz posiadanej przez PERN wiedzy na dzień opracowania materiału.

[...].

(dowód: akta kontroli str. [...] 39, 51-52)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W dokumentach strategicznych (*Wieloletnich Planach Strategicznych*) opracowanych w okresie objętym kontrolą PERN uwzględnił wszystkie strategiczne projekty inwestycyjne wskazane w *Polityce Rządu* oraz *ustawie o inwestycjach*. Projekty te dotyczyły realizacji zadań dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ciągłości transportu rurociągowego ropy i paliw oraz ciągłości magazynowania ropy i paliw.

Spośród sześciu projektów inwestycyjnych ujętych w *Polityce Rządu* i WPS jeden z nich nie miał zapewnionej rentowności (budowa II nitki Odcinka Pomorskiego). W ocenie NIK, inwestycja ta spełniała przesłanki określone w *Statucie* Spółki, iż PERN może także realizować lub uczestniczyć w przedsięwzięciach inwestycyjnych trwale lub przejściowo pogarszających efektywność ekonomicznej działalności, ale istotnych dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego RP.

PERN nie uwzględnił bezpośrednio w dokumentach strategicznych zadań przewidzianych dla Spółki w *Polityce energetycznej państwa do 2040 r.* Projekty w zakresie *uporządkowania struktury właścicielskiej w sektorze infrastruktury naftowej* nie zostały zrealizowane z przyczyn niezależnych od Spółki. PKN Orlen zawiesił realizację tych zadań ze względu na trwającą fuzję z Grupą Lotos, o czym PERN niezwłocznie poinformował Pełnomocnika ds. SIE.

⁵¹ Zasadność realizacji tej inwestycji została potwierdzona w 2019 r. przez wystąpienie zanieczyszczenia ropy naftowej przesyłanej rurociągiem „Przyjaźń” szkodliwymi dla rafinerii chlorkami organicznymi. W związku z czasowym wstrzymaniem dostaw ropy drogą lądową ze wschodu, rafineria w Płocku sprowadzała surowiec wyłącznie drogą morską, w pełni wykorzystując istniejącą nitkę Rurociągu Pomorskiego. Gdyby istniała druga nitka, zanieczyszczona ropa naftowa mogłaby być równolegle tłoczona na północ w celu oczyszczenia systemu przesyłowego z niespełniającej norm jakościowych surowca, a także możliwy byłby przesył ropy naftowej z magazynu Góra i baz PERN S.A. w Miszewku Strzałkowskim i Adamowie do rafinerii w Gdańsku.

⁵² Pismo z dnia 23 września 2022 r.

Planowany przez PERN wzrost pojemności magazynowych, potrzebnych do magazynowania zapasów interwencyjnych oraz obrotowych paliw oraz ropy naftowej w Polsce zgodnie z przepisami *ustawy o zapasach* korespondował opracowaną przez Prezesa RARS *Prognozą krajowego zapotrzebowania na paliwa oraz pojemność magazynową dla zapasów interwencyjnych i obrotowych paliw i ropy naftowej na okres 10 lat (na lata 2021-2030)*.

OBSZAR

2. Realizacja strategicznych zadań w zakresie tworzenia warunków poprawy bezpieczeństwa paliwowego

2.1. Realizacja inicjatyw strategicznych w latach 2018-2022 (I poł.)

Opis stanu faktycznego

***Polityka Rządu* Zadanie nr 1 - Budowa II nitki Odcinka Pomorskiego**

Realizację projektu rozpoczęto w dniu 25 stycznia 2018 r. Powołano strukturę projektową i opracowano wstępny harmonogram inwestycji zakładający m.in.: termin uzyskania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie i przekazanie rurociągu do eksploatacji w dniu 25 sierpnia 2025 r. oraz szacunkowy budżet inwestycji w wysokości [...] ⁵³ zł.

W *Polityce Rządu* oraz uzasadnieniu do rozpoczęcia inwestycji stwierdzono m.in., że inwestycja stanowi przedsięwzięcie o istotnym znaczeniu dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju. Wykorzystywana obecnie infrastruktura przesyłowa odcinka pomorskiego, pomimo rewersyjnego charakteru, stanowi jedyną arterię i z uwagi na brak zastępowalności inną infrastrukturą logistyczną jest najsłabszym ogniwem systemu transportu rurociągowego ropy naftowej. W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej lub kumulacji incydentów bezpieczeństwa na tym odcinku rurociągu istnieje wysokie ryzyko długotrwałego zatrzymania tłoczenia ropy naftowej i w konsekwencji destabilizacji łańcucha logistyki dostaw do najważniejszej polskiej rafinerii. Trasa zostanie wyznaczona w taki sposób, aby rurociąg mógł być obsługiwany przez stacje pomp pośrednich I nitki Odcinka Pomorskiego. Zakres prac zakładał budowę dodatkowej pompowni w Miszewku Strzałkowskim. Według wstępnych szacunków parametry techniczne rurociągu pozwolą na przesył na trasie Baza Miszewko Strzałkowskie-Baza Gdańsk blisko 25 mln ton ropy rocznie.

W *Studium Wykonalności Projektu* (odebranego przez PERN w dniu 9 kwietnia 2019 r.) wskazano sierpień 2028 r. jako możliwy termin zakończenia realizacji tego projektu. Szacowane nakłady inwestycyjne określone zostały w Studium w wysokości [...] zł netto, bez uwzględnienia kosztów nabycia lub pozyskania praw do gruntów pod trasę planowanego rurociągu. W szacowaniu kosztów uwzględniono rezerwę w wysokości 5% wartości prac projektowych i robót.

Po wejściu w życie w dniu 18 kwietnia 2019 r. *ustawy o inwestycjach* wskazano możliwość wcześniejszego zakończenia prac, tj. w dniu 29 grudnia 2023 r. Ponadto w 2019 r. zakończono inwentaryzację środowiska i rozpoczęto prace w celu pozyskania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych. Następnie nakłady inwestycyjne powiększono o koszty związane z pozyskaniem praw do gruntu, tj. do kwoty [...] oraz dodatkowo 3% rezerwy z tytułu możliwych wzrostów kosztów – łącznie planowane nakłady inwestycyjne oszacowano w wysokości [...] zł.

⁵³ Zgodnie z zarządzeniem nr 4 Prezesa Zarządu PERN z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji procesu zarządzania projektami. Metodyka zarządzania projektami została zmieniona uchwałą Zarządu PERN nr 73/2021 z 9 marca 2021 r. – wprowadzono metodykę Earned Value, bazująca na faktycznym koszcie projektu od dnia rozpoczęcia jego realizacji do dnia kontroli, obliczanym na podstawie rzeczywistego przerobu prac, niezależnie od procesu fakturowania i płatności, które nie są związane z rzeczywistym postępowaniem prac.

W sierpniu 2019 r., w oparciu o przyjęte założenia inwestycyjne, przeprowadzono analizę ekonomiczną, dla oceny wpływu realizacji planowanej inwestycji na efektywność ekonomiczną działalności PERN (przy założeniu uruchomienia rurociągu w styczniu 2024 r.). Na potrzeby oceny opłacalności przyjęto okres prognozy szczegółowej projektu wynoszący 20 lat eksploatacji rurociągu. W analizie uwzględniono łączne nakłady inwestycyjne oraz koszty zakupu ropy, stanowiącej wypełnienie technologiczne. NPV projektu wynosiło minus [...] zł, co oznaczało, że projekt nie jest opłacalny ekonomicznie. Po wybudowaniu rurociągu przy powyższych założeniach zysk netto PERN obniży się o ok. [...] zł rocznie - przy finansowaniu własnym i o ok. [...] zł rocznie - przy finansowaniu w 25% z kapitałem dłużnym⁵⁴. Aby projekt osiągnął ekonomiczną opłacalność, przychody w 2024 roku musiałyby (przy niezmiennym poziomie kosztów, nakładów i konieczności zakupu ropy) przekroczyć kwotę [...] zł rocznie rocznie.

W sporządzonej analizie opłacalności nie został ujęty wpływ potencjalnych opłat gwarancyjnych, gdyż na chwilę jej opracowania brak było wiążących deklaracji dotyczących gotowości klientów do zawarcia umów gwarancyjnych. Nie można było określić także wysokości opłat za tłoczenie. Ponadto, z uwagi na brak pewności co do realizacji planowanego przedsięwzięcia inwestycyjnego, dotychczasowi klienci PERN nie mieli podstaw do negocjowania nowych kontraktów, które zapewniałyby Spółce przychody. W przypadku zainteresowania klientów PERN dodatkowymi gwarancjami wskazano, że możliwy będzie scenariusz zapewnienia wypełnienia rurociągu przez klientów.

Uchwałą nr 2 z 10 grudnia 2019 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PERN wyraziło zgodę na realizację Projektu i nabycie składników aktywów trwałych o wartości nieprzekraczającej [...] zł netto.

W dniu 23 lipca 2020 r. zakończono prace nad *Projektem Wstępnym*, a w dniu 12 lipca 2021 r. (8 tygodni opóźnienia w stosunku do harmonogramu bazowego) uzyskano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. W dniu 15 lutego 2022 r. (6,5 miesiąca opóźnienia w stosunku do terminu bazowego) zakończono procedurę wydawania decyzji lokalizacyjnych w trybie *ustawy o inwestycjach*.

Opóźnienie w zakresie pozyskania decyzji środowiskowej wynikało z konieczności uzupełnienia na wezwanie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie *Raportu o oddziaływaniu na środowisko* o wykonanie dodatkowych pomiarów emisji do atmosfery szkodliwych substancji oraz opisu zasad gospodarki odpadami w fazie budowy, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia. Opóźnienie w zakresie pozyskania decyzji lokalizacyjnych wynikało z konieczności ponownego złożenia do Wojewody Pomorskiego wniosku o wydanie decyzji lokalizacyjnej dla strategicznej inwestycji w sektorze naftowym na terenie działek ewidencyjnych w województwie pomorskim w wyniku wycofania z pierwotnego wniosku nieruchomości będących we władaniu Grupy Lotos.

Jak wskazał PERN w sprawozdaniach z realizacji projektu, składanych Pełnomocnikowi ds. SIE⁵⁵, w związku z istotnymi zmianami, które mają miejsce w otoczeniu Spółki (w szczególności przejęcie Grupy Lotos przez PKN Orlen oraz potencjalne konsekwencje tej transakcji dla logistyki naftowej), wskazane było [...] ⁵⁶, która może mieć wpływ na koszt inwestycji i jej harmonogram. Biorąc pod uwagę powyższe oraz założenia *WPS na lata 2021-2024*, decyzja o realizacji budowy II nitki rurociągu zostanie podjęta w II kwartale 2024 r. po zakończonym etapie projektowania inwestycji i uzyskaniu ostatecznego pozwolenia na budowę. W przypadku kontynuacji

⁵⁴ Przykładowo, zysk netto PERN w latach 2018-2021 wynosił odpowiednio (w tys. zł): 420 837, 468 055, 407 159 oraz 425 411.

⁵⁵ M.in. w sprawozdaniach kwartalnych z realizacji Polityki Rządu, wg stanu na koniec 2021 r. i 2020 r.

⁵⁶ [...].

projektu i realizacji budowy[...], zakłada się start eksploatacji II nitki Odcinka Pomorskiego w dniu 30 czerwca 2027 r.

Wg stanu na koniec lipca 2022 r. opóźniona była realizacja następujących kamieni milowych w Projekcie: opracowanie dokumentacji projektowej (termin bazowy z WPS na lata 2021-2024 - 5 lipca 2021 r., termin aktualny – 30 sierpnia 2022 r.) oraz wydanie decyzji pozwolenia na budowę (termin z WPS – 27 września 2021 r., termin aktualny – 19 października 2022 r.)⁵⁷.

W ramach pierwszych wersji *Planu Naprawczego* analizowane były scenariusze przyspieszenia prac związanych z opiniowaniem projektów wykonawczych oraz pozostałej dokumentacji. Ostateczna wersja *Planu Naprawczego* nie została przedstawiona przez Projektanta do końca lipca 2022 r. Łączne nakłady poniesione na realizację projektu do dnia 30 czerwca 2022 r. wyniosły [...] zł (2,2% nakładów planowanych), w tym: [...] zł z tytułu umowy na wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej i pozyskanie decyzji o oddziaływaniu na środowisko⁵⁸; [...] zł na wykonanie Studium Wykonalności⁵⁹, [...] zł z tytułu umowy na wykonanie dokumentacji projektowej i pozyskanie decyzji administracyjnych (z wyłączeniem decyzji środowiskowej)⁶⁰, [...] zł z tytułu umowy w zakresie pełnienia funkcji inżyniera na etapie przygotowania i realizacji inwestycji⁶¹ oraz [...] zł z tytułu pozostałych kosztów (wynagrodzenia oraz delegacje pracowników PERN zaangażowanych w strukturę projektową, badania techniczne typu pomiary hałasu). Jak wynika z wyjaśnień Wiceprezesa Zarządu Spółki⁶², budowa II nitki Odcinka Pomorskiego ujęta w WPS nie zakładała uzyskania pozytywnej stopy zwrotu z projektu. Projekt został wpisany w *Politykę Rządu*.

(dowód: akta kontroli str. [...] 49-50, 76-78, 80-81 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 1-48, 51-66))

Rurociąg wieloproduktowy

W dniu 28 lipca 2022 r. PERN odebrał wstępne Studium Wykonalności *Koncepcja technologiczno-przestrzenna dla inwestycji polegającej na budowie rurociągu multiproduktowego Gdańsk-Płock*⁶³. *Koncepcja* potwierdziła możliwość budowy rurociągu multiproduktowego w zakresie przyjętych założeń. Media, które będą tłoczone rurociągiem multiproduktowym to: ropa naftowa, benzyna, olej napędowy, półprodukty naftowe [...]

PERN rozpoczął postępowanie w celu wyboru wykonawcy koncepcji rurociągu multiproduktowego 15 czerwca 2021 r. Umowa na opracowanie koncepcji rurociągu multiproduktowego została podpisana z [...] w dniu 31 sierpnia 2021 r. i zakładała opracowanie dokumentacji w ciągu 5 miesięcy od dnia jej podpisania. Ze względu na problemy z dostępem do informacji niezbędnych do opracowania dokumentacji (tj. początkowo brakiem współpracy ze strony PKN Orlen) realizacja przedmiotowej

⁵⁷ Zgodnie z danymi z Raportu PERN „Megainwestycje” wg stanu na koniec lipca 2022 r., przesłanego do Pełnomocnika Rządu ds. SIE.

⁵⁸ Umowa z [...], wykonawca wybrany z postępowaniu w trybie przetargu nieograniczonego – zgodnie z *Regulaminem Zakupów w PERN S.A.* wprowadzonym zarządzeniem Prezesa Zarządu PERN (ostatnie obowiązujące w okresie objętym kontrolą – zarządzenie nr 13/2021 z dnia 10 września 2021 r. i poprzednie. Regulamin zakładał m.in. trzy podstawowe tryby udzielania zamówień: przetarg nieograniczony, negocjacje z ogłoszeniem i oraz z wolnej ręki; a także konieczność opracowania Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i powołania Komisji Przetargowej. W okresie objętym kontrolą PERN nie podlegał przepisom *ustawy Prawo Zamówień Publicznych* (ustawa z dnia 11 września 2019 r. Dz. U. z 2019 r., poz. 2019 tj. oraz wcześniej do dnia 31 grudnia 2020 r. (*ustawa Pzp* z dnia 29 stycznia 2004 r., Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 tj.))

⁵⁹ Umowa z [...] zawarta w trybie przetargu nieograniczonego.

⁶⁰ Umowa z [...] zawarta w trybie przetargu nieograniczonego na ogólną kwotę [...] tys. zł.

⁶¹ Umowa z [...] zawarta w trybie przetargu nieograniczonego na ogólną kwotę [...] tys. zł.

⁶² Pismo z dnia 23 września 2022 r.

⁶³ Na podstawie uchwały Zarządu PERN nr 212/2021 z 3 sierpnia 2021 r. zawarto umowę z [...] na opracowanie tego dokumentu.

umowy przedłużyła się do 10 maja 2022 r. (co zostało uregulowane aneksem nr 1 do umowy), a aneksem nr 2 z dnia 28 lipca 2022 r. i w tym terminie dokumentacja została przekazana do PERN. Wykonana koncepcja rurociągu multiproduktowego była jednym z elementów niezbędnych do wykonania analizy porównawczej dwóch rozwiązań. Wykonanie kosztorysów inwestorskich dla rurociągu ropy naftowej będzie możliwe po opracowaniu dokumentacji projektów wykonawczych. Zmiana koncepcji budowy rurociągu na multiproduktowy spowoduje konieczność przeprowadzenia prac projektowych dla tego rozwiązania oraz pozyskania zamiennych decyzji administracyjnych oraz nowych uzgodnień z gestorami sieci na trasie rurociągu. Szacowany czas prowadzenia prac projektowych to dwa lata, w związku z tym zmiana koncepcji może wpłynąć na terminowość prowadzonych prac.

(akta kontroli str. [...] 78-79, 81 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 48-50))

Polityka Rządu Zadanie nr 2 - Zapewnienie wsparcia dywersyfikacji dostaw ropy naftowej

Zadanie realizowane w celu zapewnienia wsparcia dywersyfikacji dostaw ropy naftowej poprzez rozbudowę pojemności magazynowych na ropę naftową w bazach PERN w Gdańsku, w celu obsługi dostaw ropy ze źródeł alternatywnych do dostaw ropociągami z Federacji Rosyjskiej – realizowane przez dwa projekty: *Terminal Naftowy Gdańsk II etap* oraz *Rozbudowa infrastruktury magazynowej dla ropy naftowej w Bazie Gdańsk*.

Terminal Naftowy Gdańsk (TNG II etap)

Realizacja Projektu rozpoczęła się w czerwcu 2016 r., a pierwszy harmonogram bazowy przewidywał zakończenie projektu w lipcu 2020 r.

Założenia projektowe z lipca 2016 r. zakładały wybudowanie trzech zbiorników na produkty chemiczne (olej napędowy, paliwo lotnicze, metanol) o pojemności 85 000 m³ każdy oraz dwa zbiorniki dla ropy naftowej o pojemności 37 500 m³ każdy. W związku z przeprowadzoną analizą finansową projektu i wykazaniem jego niskiej rentowności, podjęto decyzję o zmianie zakresu projektu i wybudowanie pięciu zbiorników do magazynowania ropy naftowej (trzech o pojemności po 85 000 m³ oraz dwóch o pojemności po 37 500 m³ każdy – łącznie 330 000 m³). W związku ze zidentyfikowaniem, iż planowana pojemność magazynowa jest niewystarczająca w stosunku do konsumpcji krajowej, zaplanowano zwiększenie pojemności magazynowej do 390 000 m³ (3 x 100 000 m³ oraz 2 x 45 000 m³)⁶⁴. *Biznesplan TNG* z 5 sierpnia 2018 r. wskazywał niezbędną wysokość nakładów inwestycyjnych dla II etapu w kwocie [...] zł. NPV wynosiło [...] zł, a IRR – [...] % z uwzględnieniem wartości rezydualnej. Uchwałą nr 5 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 6 września 2018 r. nakłady inwestycyjne zostały określone do wysokości [...] zł.

Uchwałą nr 423/2018 Zarządu PERN z dnia 14 grudnia 2018 r. zatwierdzono wyniki postępowania w trybie przetargu nieograniczonego, którego przedmiotem było kompleksowe wykonanie, w formule generalnego wykonawstwa inwestycji (GWI), rozbudowy Terminala Naftowego w Gdańsku o kolejnych pięć zbiorników magazynowych na ropę i niezbędną infrastrukturę w ramach TNG II etap – tj. zwiększenie pojemności magazynowej o 390 000 m³ (3 zbiorniki x 100 000 m³ oraz 2 x 45 000 m³). Wyrażono także zgodę na zawarcie umowy z Konsorcjum: [...] - Lider Konsorcjum, [...] - Partner Konsorcjum (Generalny Wykonawca) na kompleksowe wykonanie tego projektu, pod warunkiem uzyskania zgody NWZ PERN, co wynikało

⁶⁴ Por. uchwała Zarządu PERN nr 70/2018 z dnia 9 marca 2018 r.

z wyższej niż planowano wysokości uzyskanej najkorzystniejszej oferty w przedmiotowym postępowaniu.

Ceny ofertowe netto podane 30 listopada 2018 r. jako wynagrodzenie wykonawcy wynosiły odpowiednio: [...] zł, [...] zł oraz [...] zł. Następnie w wyniku podjętych negocjacji cenowych pozyskano 6 grudnia 2018 r. ostateczne ceny ofertowe w wysokości odpowiednio: [...] zł, [...] zł oraz [...] zł. Komisja przetargowa PERN, powołana do przeprowadzenia przedmiotowego postępowania, pozyskała od odpowiednich pionów Spółki dodatkowe wyjaśnienia wskazujące, że pierwszy szacunek wymaganych nakładów inwestycyjnych w zakresie robót w wysokości [...] zł mógł nie odzwierciedlać potencjalnej ceny rynkowej (z uwagi m.in. na brak szczegółowych przedmiarów robót na tym etapie postępowania). Po zweryfikowaniu danych przedstawionych przez oferentów w harmonogramach realizacyjnych oraz dodatkowej analizie dostępnych cen rynkowych dla dostaw i robót przewidzianych zakresem rzeczowym postępowania stwierdzono, że tak zweryfikowana wartość szacunkowa robót powinna wynieść ok. [...] zł. Powyższe wskazywało, że najkorzystniejsza ostateczna oferta cenowa uzyskana przez PERN była wyższa o 10% od zweryfikowanych oszacowań. Ponadto, dla oceny opłacalności przedmiotowej inwestycji z uwzględnieniem uzyskanej wartości najkorzystniejszej oferty w przeprowadzonym postępowaniu Spółka zaktualizowała biznesplan inwestycji⁶⁵, który przy założeniu planowanych przychodów oraz kosztów wskazywał na jej rentowność. W zaktualizowanym biznesplanie podkreślono, że realizacja inwestycji doprowadzi do rozbudowy pojemności magazynowych w Gdańsku w celu obsługi dostaw ropy ze źródeł alternatywnych do dostaw ropociągami z Federacji Rosyjskiej – a więc zwiększy tym samym bezpieczeństwo energetyczne kraju w sytuacji redukcji dostaw ropy do Polski ze wschodu na rzecz zaopatrzenia drogą morską.

Zgodę NWZ wyraziło uchwałą nr 3 z 31 grudnia 2018 r. – do wysokości [...] zł. W przypadku realizacji planowanych założeń przychodowych, a przy zwiększonych strumieniach kosztowych i inwestycyjnych projektu, NPV wynosiło [...] PLN, a IRR – [...] % (z wartością rezydualną). Wg stanu na koniec 2018 r. planowany termin przekazania zbiorników do eksploatacji określono w dniu 16 października 2018 r. Największą pozycją w budżecie Projektu stanowiły wynagrodzenia: Generalnego Wykonawcy – [...] zł (w tym projektowanie i roboty budowlane) oraz Inżyniera Budowy – [...] zł.

Umowa z Generalnym Wykonawcą z dnia 16 stycznia 2019 r. była 10-krotnie aneksowana⁶⁶. Zawarcie wszystkich aneksów do umowy z wykonawcą było poprzedzono pozytywną opinią wyrażoną przez Inżyniera Budowy.

⁶⁵ Dokument z dnia 11 grudnia 2018 r.

⁶⁶ Aneksem nr 1 z dnia 9 kwietnia 2019 r. - dot. korekty Harmonogramu Ramowego (w Harmonogramie błędnie określone daty zakończenia niektórych kamieni milowych Projektu); Aneksem nr 2 z dnia 12 czerwca 2019 r. - dot. uregulowania kwestii wypłaty Wykonawcy zaliczki (wynoszącej 20% kwoty wynagrodzenia brutto, maksymalnie w trzech częściach – a nie, jak określono w Umowie, wyłącznie jednorazowo); Aneksem nr 3 z dnia 16 października 2019 r. - dot. zmiany wynagrodzenia w związku z koniecznością wykonania robót zamiennych na zbiorniku nr 185; Aneksem nr 4 z dnia 31 października 2019 r. - dot. zmian w treści umowy pozwalających na zawarcie umowy podwykonawczej z [...] (w zakresie modyfikacji oprogramowania sterowania procesami technologicznymi w TNG, zakupionego w ramach realizacji projektu TNG I etap); Aneksem nr 5 z dnia 6 marca 2020 r. - dot. zmiany terminów oraz kosztów wykonywania robót zamiennych na zbiorniku nr 185; Aneksem nr 6 z dnia 5 maja 2020 r. - dot. podziału inwestycji na dwa etapy (tj. wyłączenia z etapu I realizacji Projektu budowy zbiornika nr 185); Aneksem nr 7 z dnia 13 października 2020 r. - dot. zmiany daty zakończenia etapu I Projektu; Aneksem nr 8 z dnia 12 listopada 2020 r. - dot. konieczności monitorowania przez Wykonawcę osiadania oraz pionowości płaszczka zbiornika nr 180, Aneksem nr 9 z dnia 16 lutego 2021 r. - dot. doszczegółowienia wartości i terminów poszczególnych pozycji harmonogramu Projektu oraz Aneksem nr 10 z dnia 8 kwietnia 2022 r. dot. wykonania napraw spoin na zbiorniku nr 170 i przedłużenia okresu gwarancji na roboty obejmujące rejon włązów wyczystkowych zbiorników nr 170, 175, 180.

Najważniejsze zmiany – skutkujące zmianą zakresu przedmiotu umowy, terminami jej realizacji oraz wynagrodzenia dla wykonawcy – miały związek z wystąpieniem kolizji pod zbiornikiem nr 185 (zdarzenie miało miejsce w dniu 28 marca 2019 r.) i koniecznością jej usunięcia. Skutkiem powyższego był podział inwestycji na dwa etapy: etap I dot. zbiorników nr: 170, 175, 180, 190 z terminem przekazania ich do eksploatacji do 16 października 2020 r. oraz etap II dot. zbiornika nr 185 z przesunięciem terminu oddania do eksploatacji tego zbiornika o 10 miesięcy, tj. do 23 sierpnia 2021 r. Z tytułu usunięcia kolizji pod zbiornikiem nr 185 wzrosło także wynagrodzenie wykonawcy – łącznie po wzajemnych rozliczeniach o kwotę [...] zł do wysokości [...]⁶⁷ zł.

Ostatecznie zbiorniki nr: 170, 175, 180, 190 zostały przekazane do eksploatacji w dniu 26 października 2020 r., a zbiornik nr 185 – 23 sierpnia 2021 r.

W dniu 30 września 2021 r. projekt został zamknięty. Poniesione nakłady inwestycyjne wyniosły [...] zł i były niższe o [...] zł (0,2%) od zaplanowanych w budżecie bazowym ([...] zł). Najwyższe nakłady zostały poniesione z tytułu realizacji umów z Generalnym Wykonawcą – [...] zł (wzrost o [...] zł, tj. 3,7% w porównaniu do wartości bazowej) oraz Inżynierem Budowy – [...] zł (wzrost o [...] zł – 6,4% w porównaniu do wartości bazowej tej umowy).

Na podstawie Umowy z Wykonawcą wdrożona została Polityka Jakości w oparciu o ustanowiony System Zarządzania Jakością (SZJ), który zawierał Księgę Jakości opisującą zdefiniowane procesy główne i pomocnicze dla przedmiotowej Inwestycji, procedury oraz instrukcje i inne dokumenty systemowe. PERN oraz Inżynier Budowy monitorowali i wykonywali pomiary na odpowiednich etapach procesu realizacji projektu. Zgodnie z ustaleniami zawartymi w Planie Kontroli i Badań zostały przeprowadzone inspekcje i audyty, zarówno na terenie budowy jak i w zakładach prefabrykacji, co zostało udokumentowane w Raportach z przeprowadzenia inspekcji/Audytu według SZJ. Wykonane roboty zostały odebrane i fakt ten został odnotowany w odpowiednim protokole zgodnie z wymaganiami SZJ i Umowy.

(akta kontroli str. [...] 83-85, 100-110 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 198-473))

Kolizja pod zbiornikiem nr 185 – roszczenia PERN

W celu realizacji strategicznej inwestycji polegającej na budowie TNG, PERN w dniu 10 kwietnia 2013 r. zawarł *Umowę Dzierżawy* z Zarządem Morskiego Portu Gdańsk S.A. (ZMPG). W oparciu o przedmiotową *Umowę PERN* wydzierżawił nieruchomości, niezbędne dla realizacji inwestycji.

W związku z potrzebą poszerzenia obszaru objętego dzierżawą Strony zawarły aneks nr 1 z 10 marca 2014 r. do *Umowy dzierżawy*. *Umowa dzierżawy* została następnie zmieniona aneksem nr 2 z 22 września 2017 r. w związku ze zrealizowaniem przez PERN etapu I budowy TNG i zamiarem rozpoczęcia etapu II tej budowy.

Pismem z dnia 25 lipca 2019 r. PERN poinformował ZMPG, że nieruchomość oddana w dzierżawę ma wadę ograniczającą jej przydatność do użytku. W miejscu posadowienia zbiornika nr 185 znajdowały się głazy granitowe będące elementami wzmocnienia nabrzeża, umieszczone tam przed procesem refulacji. PERN wezwał ZMPG do przystąpienia do negocjacji w m.in. w celu ustalenia rekompensaty z tytułu poniesionych przez PERN kosztów oraz utraconych korzyści w związku z koniecznością wydobycia podziemnych przeszkód w nieruchomości. W odpowiedzi z 30 sierpnia 2019 r. ZMPG odmówiło podjęcia negocjacji. W piśmie z dnia

⁶⁷ Aneksy nr 3-7 i nr 9 do Umowy.

13 listopada 2019 r. PERN ponownie wskazał na konieczność podjęcia negocjacji z ZMPG w sprawie uregulowania kwestii poniesienia kosztów usunięcia przeszkody.

Wezwaniem z 6 października 2021 r. PERN wezwał ZMPG do zapłaty kwoty [...] zł (4,8% poniesionych nakładów inwestycyjnych na realizację rozbudowy TNG II etap), w tym:

- 1) [...] zł – z tytułu żądania PERN o obniżenie czynszu dzierżawnego za czas trwania wady przedmiotu dzierżawy;
- 2) [...] zł z tytułu żądania PERN naprawienia przez ZMPG szkody w postaci:
  - a) poniesionych przez PERN kosztów w wysokości [...] zł na usunięcie ujawnionej przeszkody w postaci głazów granitowych w substancji dzierżawionej od ZMPG nieruchomości, oraz
  - b) utraconych przez PERN korzyści (brak przychodów w związku z 10-miesięcznym opóźnieniem w oddaniu zbiornika do eksploatacji), w wysokości [...] zł, które PERN mógłby osiągnąć, gdyby dzierżawiona od ZMPG nieruchomość pozostawała wolna od wad i PERN nie musiałby usuwać napotkanych w jej substancji głazów granitowych oraz doprowadzać nieruchomość do stanu nadającego się do umówionego użytku.

Pismem z 29 października 2021 r. ZMPG zanegował powyższe wezwanie oraz odmówił prowadzenia rozmów.

W związku z powyższym PERN w dniu 2 lutego 2022 r. zwrócił się do Prokuraturii Generalnej RP z wnioskiem o wykonywanie zastępstwa procesowego w sprawie przeciwko ZMPG. Prokuratura po zapoznaniu się z dodatkowymi wyjaśnieniami i dokumentami złożonymi przez PERN, wezwała Spółkę pismem z dnia 22 czerwca 2022 r. do zajęcia stanowiska do dnia 8 lipca 2022 r. wobec stwierdzonych ryzyk procesowych, w tym m.in. faktu, że zgodnie z art. 3 ust. 4 *Umowy dzierżawy* PERN miał możliwość przeprowadzenia koniecznych badań i analiz w celu oceny przydatności nieruchomości do realizacji inwestycji, a przystępując do *Umowy dzierżawy* złożył oświadczenie o stanie nieruchomości na dzień jej podpisania – przejmując tym samym, w ocenie PG, ryzyka projektowe w tym zakresie.

Wiceprezes Zarządu PERN wyjaśnił⁶⁸, że według stanu na koniec sierpnia 2022 r. po uzgodnieniach mailowych między PERN a Prokuraturą przedłużono termin zajęcia stanowiska PERN odnośnie kwestii podniesionych w piśmie z 22 czerwca 2022 r. do połowy września 2022 r. Powyższe związane było z decyzją zarządów PERN i ZMPG o odbyciu spotkania celem wypracowania rozwiązania satysfakcjonującego każdą ze stron.

Jak wynika z wyjaśnień Wiceprezesa Zarządu PERN⁶⁹, jeśli ZMPG przedstawi swe roszczenia, zostanie zawarta z ZMPG umowa o zainicjowanie postępowania mediacyjnego przed Sądem Polubownym (prowadzenie mediacji zawiesza bieg przedawnienia roszczeń PERN upływający z dniem 31 grudnia 2022 r.). Jeśli ZMPG nie wyartykułuje roszczeń lub nie zostanie zawarta umowa mediacyjna, PERN złoży pozew do sądu powszechnego.

(akta kontroli str. [...] 40, 50-51, 107 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 403-407))

Rozbudowa Bazy Gdańsk

Uchwałą Walnego Zgromadzenia PERN nr 4 z 6 października 2011 r. wyrażono zgodę na nabycie aktywów trwałych o wartości przekraczającej równowartość kwoty [...], które powstaną w procesie inwestycyjnym w ramach zadania „Rozbudowa parku

⁶⁸ Pismo z dnia 1 września 2022 r.

⁶⁹ Pismo z dnia 23 września 2022 r.

zbiornikowego w *BM Gdańsk*”, tj. dwóch zbiorników o pojemności 100 000 m³ każdy za kwotę łączną nie wyższą niż [...] zł netto.

W związku z występującymi w trakcie projektowania problemami, a przede wszystkim brakiem przez PERN prawa do terenu prowadzonej inwestycji, realizację projektu w formule określonej uchwałą WZ z października 2011 r. zakończono w 2015 r. (po zawarciu aneksu i dwóch porozumień do umowy na wykonanie projektu budowlanego) bez uzyskania pozwolenia na budowę. Ponadto, z analizy kosztorysów inwestorskich wyniknęła konieczność uzyskania zgody organów korporacyjnych w zakresie zwiększenia wartości budowanych aktywów trwałych.

W dniu 26 października 2016 r. zawarto z [...] w trybie z wolnej ręki umowę o wprowadzenie zmian w zakresie dokumentacji opracowanej na wcześniejszym etapie realizacji Projektu przez [...] polegających na aktualizacji projektu budowlanego i uzyskaniu wymaganych przepisami decyzji (z uwagi na znaczące zmiany w prawie), jak również obejmujących wprowadzenie zmian do projektów wykonawczych, co miało na celu zwiększenie pojemności eksploatacyjnej zbiorników nr 19 i 20.

Z analizy efektywności ekonomicznej planowanego projektu z 6 lutego 2017 r. wynikało, że NPV wynosiło [...] zł, przy czym dopiero założenie kontynuacji eksploatacji po 20 latach i ujęcie wartości rezydualnej pozwalały uzyskać dodatnią wartość skumulowanych wolnych przepływów pieniężnych. Z kolei uwzględnienie wartości rezydualnej było uzasadnione przewidywanym okresem eksploatacji zbiorników wynoszącym 50 lat. IRR Projektu z uwzględnieniem wartości rezydualnej wynosił [...] % przy nakładach inwestycyjnych rzędu [...] zł.

[...].

Uchwałą Walnego Zgromadzenia nr 4 z dnia 10 marca 2017 r. uzyskano zgodę na zakup nieruchomości o powierzchni 50 264 m² przeznaczonej pod budowę zbiorników oraz infrastruktury towarzyszącej w kwocie do [...] zł netto oraz na nabycie składników aktywów trwałych w postaci dwóch zbiorników magazynowych przeznaczonych do magazynowania ropy naftowej o pojemności 100 000 m³ każdy wraz z infrastrukturą towarzyszącą o łącznej wartości aktywów trwałych w kwocie [...] zł netto – łączna wartość nakładów inwestycyjnych w Projekcie miała nie przekroczyć kwoty [...] zł. Zwiększenie wartości aktywów trwałych wynikało z przeprowadzonej na zlecenie PERN aktualizacji kosztorysów inwestorskich. Uchwałą Zarządu PERN nr 122/2017 z 11 kwietnia 2017 r. wyrażono zgodę na zawarcie z Urzędem Miasta Gdańska umowy sprzedaży nieruchomości niezbędnych do realizacji rozbudowy parku zbiornikowego w Bazie Gdańsk za kwotę [...] zł netto.

Uchwałą Zarządu PERN nr 322/2017 z 21 grudnia 2017 r. zatwierdzono wyniki postępowania prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego na realizację zamówienia polegającego na rozbudowie parku zbiornikowego Bazy Gdańsk, obejmującego budowę dwóch zbiorników o pojemności 100 tys. m³ każdy wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Najkorzystniejsza oferta została złożona przez Konsorcjum Spółek w składzie [...] (Lider Konsorcjum) i [...] (Partner Konsorcjum) - Wykonawca. W dniu 30 stycznia 2018 r. PERN zawarł *Umowę z Konsorcjum Spółek o Generalne Wykonawstwo Inwestycji (Umowa GWI) - Rozbudowa parku zbiornikowego w Bazie Gdańsk*. Termin zakończenia został określony jako nie później niż 25 miesięcy od dnia przekazania Placu Budowy Zbiorników, tj. od dnia 26 marca 2018 r., z łącznym wynagrodzeniem netto w kwocie [...] zł.

W trakcie realizacji Projektu zawarto łącznie 6 Aneksów do Umowy GWI⁷⁰. Wszystkie aneksy do Umowy GWI były pozytywnie zaopiniowane przez nadzór inwestorski.

Najważniejsze zmiany wprowadzane zostały postanowieniami Aneksów: nr 5 oraz nr 6 do Umowy GWI. Aneksem nr 5 zmieniono Datę Zakończenia Projektu, tj. Odbioru Końcowego Robót, na 29 maja 2020 r. Powyższe wpłynęło na przesunięcie daty przekazania zbiorników do eksploatacji i daty zakończenia projektu na dzień 30 czerwca 2020 r.

Ponadto, wskutek ujęcia w Aneksie nr 5 zakresu robót dodatkowych, nie wycenionych na etapie jego zawarcia, a przewidzianych do rozliczenia ostatnim Aneksem nr 6, Wykonawca wystąpił z roszczeniami za prace dodatkowe, dotyczące zmian w zakresie branży elektroenergetycznej, teletechnicznej oraz sanitarnej i budowlanej. W oparciu o szacowane koszty roszczeń, jak również w związku ze zwiększeniem nakładów inwestycyjnych nadzoru inwestorskiego na skutek przesunięcia daty zakończenia projektu, uchwałą nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia PERN z 4 czerwca 2020 r. wyrażono zgodę na nabycie składników aktywów trwałych nieprzekraczających kwoty [...] zł netto w ramach realizacji Projektu, w tym: zakup gruntu (nieruchomości) – [...] zł oraz rozbudowa parku zbiornikowego w Bazie Gdańsk – [...] zł.

W dniu 16 czerwca 2020 r. Wykonawca i PERN podpisali protokół z zakończenia prac oraz rozruchu mechanicznego. Poleceniem Służbowym nr 66 Dyrektora Pionu Technicznego PERN z 17 czerwca 2020 r. powołano Komisję Rozruchową celem przeprowadzenia prób i sprawdzeń niezbędnych do dokonania odbioru końcowego robót budowlanych, odbioru końcowego i przekazania obiektów budowlanych do użytkowania. W dniu 29 czerwca 2020 r. Komisja Odbiorowa dokonała Odbioru Technicznego podpisując Protokół Odbioru Technicznego z zastrzeżeniem usunięcia stwierdzonych w protokole wad nielimitujących użytkowania wybudowanej infrastruktury. W dniu 30 czerwca 2020 r. Komisja Rozruchowa zakończyła rozruch technologiczny i podpisała protokoły z przeprowadzenia i zakończenia rozruchu technologicznego. W dniu 15 lipca 2020 r. Komisja Odbiorowa dokonała Odbioru Końcowego Robót i podpisała Protokół Odbioru Końcowego Robót z zastrzeżeniem usunięcia stwierdzonych w protokole wad nielimitujących użytkowanie wybudowanej infrastruktury.

Rozliczenie roszczeń z tytułu robót dodatkowych i zamiennych uregulowano częściowo postanowieniem Aneksu nr 6 - Wykonawca wystąpił z roszczeniami na kwotę [...] zł. W wyniku przeprowadzonych negocjacji z Wykonawcą dotyczących ww. roszczeń oraz w oparciu o zweryfikowane przez PERN i nadzór inwestorski kosztorysy powykonawcze uznano roszczenia Wykonawcy w kwocie [...] zł (16,7% zgłoszonych przez Wykonawcę roszczeń). Pozostałe roszczenia miały zostać rozstrzygnięte przez sąd polubowny, w tym zasadność naliczenia przez PERN kar umownych z tytułu niedotrzymania przez Wykonawcę terminów osiągnięcia Kamieni Milowych (łącznie wysokość kar umownych naliczonych przez PERN wynosiła [...] zł, z których na dzień podpisania Aneksu nr 6 wyegzekwowano kwotę [...] zł – 24% naliczonych przez PERN kar umownych).

⁷⁰ Aneks nr 1 z dnia 14 września 2018 r. (dot. obniżenia wynagrodzenia należnego Wykonawcy), Aneks nr 2 z dnia 22 października 2018 r. (dot. kolejnego obniżenia wynagrodzenia Wykonawcy wskutek wprowadzenia zmian w zakresie sposobu posadwienia i wykonania płyty fundamentowej pod zbiornikami nr 19 i 20), Aneks nr 3 z dnia 26 lipca 2019 r. (dot. wprowadzenia prac dodatkowych w zakresie branży elektrycznej, materiałów na rurociągi przyzbiornikowe wraz z udzieleniem zaliczki na zakup urządzeń branży elektrycznej i armatury rurociągowej), Aneks nr 4 z dnia 13 grudnia 2019 r. (dot. wyłączenie z procedury odbioru końcowego robót prac nielimitujących uzyskanie pozwolenia na użytkowanie zbiorników), Aneks nr 5 z dnia 8 kwietnia 2020 r. oraz Aneks nr 6 z dnia 19 listopada 2020 r.

W związku z powyższym projekt rozliczono na łączną kwotę netto [...]zł (0,6% więcej niż określono w budżecie bazowym w wysokości [...] zł i 4,3% mniej niż wskazano budżecie po zmianach w wysokości [...] zł) w tym: zakup nieruchomości –[...] zł, rozbudowa parku zbiornikowego w Bazie Gdańsk – [...] zł oraz pozostałe koszty – [...] zł. Projekt zamknięto w dniu 31 grudnia 2020 r.

W Raporcie Końcowym Projektu z dnia 31 grudnia 2020 r. stwierdzono, że: „(...) Wykonawca miał ogromne trudności w respektowaniu postanowień umowy oraz procedur składających się na System Zarządzania Jakością, które sam opracował w celu realizacji umowy. Przedkładane dokumenty odbiegały od wymogów tych postanowień, były niekompletne, przygotowane w oparciu o inne niż określone w ofercie parametry cenotwórcze, co uniemożliwiało ich rzetelną weryfikację i płynne oraz bezzwłoczne załatwianie spraw. Wpływało to niejednokrotnie na opóźnienia w realizacji robót.

Wykonawca, pomimo złożenia stosownego oświadczenia odnośnie posiadanych zasobów, wiedzy i znajomości dokumentacji, nie przeprowadził analizy dokumentacji projektowej, co doprowadziło na etapie realizacji do wielu sytuacji konfliktowych na linii Wykonawca-Podwykonawca-Dalszy Podwykonawca, opóźniając lub wstrzymując realizację robót z uwagi na niezgodności finansowe co do powierzonego zakresu robót (zlecenie podwykonawcy jedynie części wymaganego do wykonania zakresu prac, nieprzekazanie podwykonawcy kompletu dokumentacji dla powierzonych robót). Umowy zawierane z Podwykonawcami i Dalszymi Podwykonawcami odbiegały znacząco od obowiązujących procedur i postanowień Umowy dot. robót zamiennych, dodatkowych i zaniechanych. (...) Powyższe niezgodności i niekompatybilności wymagań co do rozliczenia robót dodatkowych/zamiennych były przyczyną konfliktów między Wykonawcą i Podwykonawcami oraz skutkowały zatrzymaniem przez Podwykonawcę realizacji części prac. Wykonawca nie miał obowiązku przedstawienia pełnej listy podwykonawców na etapie składania ofert, co wpłynęło negatywnie na realizację robót i dotrzymanie harmonogramu. (...) Braki kadrowe w zespole Wykonawcy uniemożliwiały dotrzymanie terminów realizacji poszczególnych działań. Podpieranie się rzeszą podwykonawców i dalszych podwykonawców, przy braku silnego i zorganizowanego zespołu kierownictwa robót, powodowało częste zastoje, brak skutecznego zarządzania kontraktem po stronie Wykonawcy, brak właściwej organizacji dostaw z wyprzedzeniem do realizowanych robót.

Właścicielem Lidera Konsorcjum był jego Partner. Sytuacja ta powodowała wydłużoną ścieżkę decyzyjności, konflikty interesów wewnątrz Konsorcjum i uniemożliwiała bieżące rozwiązywanie pilnych problemów budowy. Lider Konsorcjum jako wytwórca zbiorników i rurociągów był zainteresowany dalszą współpracą z PERN, jednakże stanowiska tego nie podzielał właściciel Lidera, czyli Partner Konsorcjum”.

(akta kontroli str. [...] 87-90, 93-100 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 1-197))

Uгода z Wykonawcą zawarta przed Mediatorem

W trakcie realizacji Projektu między PERN i Wykonawcą (Konsorcjum Spółek) wyniknął spór m.in. co do przyczyn i konsekwencji opóźnień w realizacji Umowy GWI, w szczególności w zakresie osiągnięcia Kamieni Milowych określonych w Umowie oraz terminu ukończenia realizacji Umowy, wykonania przez Konsorcjum Spółek Robót Dodatkowych i Robót Zamiennych, a także skuteczności potrącenia wynagrodzenia Wykonawcy przez PERN z faktury Wykonawcy nr [...] z dnia

2 listopada 2018 r. z karami umownymi naliczonymi Wykonawcy przez PERN w łącznej wysokości [...] zł w nocie księgowej nr [...] z dnia 26 listopada 2018 r.

PERN podnosił, że zaistniały przesłanki uprawniające go do dochodzenia wobec Wykonawcy kar umownych z tytułu niedotrzymania terminów osiągnięcia łącznie 10 Kamieni Milowych określonych w Umowie GWI, dotyczących złożenia Harmonogramu Rzeczowo-Finansowego, odbiorów końcowych zbiorników nr 19 i nr 20, odbiorów końcowych robót budowlanych, uzyskania pozwolenia na użytkowanie i odbioru końcowego robót.

Wykonawca zakwestionował argumenty PERN dotyczące kar umownych wskazując w szczególności, że do opóźnień w realizacji Umowy doszło z przyczyn od Wykonawcy niezależnych, stanowiących w szczególności Ryzyka Obiektywne i Ryzyka Zamawiającego w rozumieniu Umowy, związane w szczególności z ogłoszeniem w Polsce od dnia 20 marca 2020 r. stanu epidemii wirusa COVID.

W Aneksie nr 6 do Umowy z dnia 19 listopada 2020 r. Strony uzgodniły, że roszczenia dotyczące kar umownych nałożonych na Wykonawcę przez PERN (które zostały potrącone z wynagrodzeniem Wykonawcy), jak również dodatkowych kar, nienależonych dotąd przez PERN i rozliczenia niektórych Robót Dodatkowych i Robót Zamiennych, zostaną poddane pod arbitraż w sądzie arbitrażowym przy Konfederacji Lewiatan w Warszawie, a ponadto, że Wykonawca doręczy PERN oryginał gwarancji bankowej, celem zabezpieczenia roszczeń Zamawiającego o zapłatę kar umownych.

W dniu 31 marca 2021 r. Konsorcjum wniosło do sądu arbitrażowego przy Konfederacji Lewiatan pozew przeciwko PERN, wnosząc m.in. o zasądzenie na swoją rzecz: kwoty [...] zł tytułem zapłaty wynagrodzenia Wykonawcy należnego na podstawie Umowy, które zostało potrącone przez PERN - w ocenie Wykonawcy bezpodstawnie; oraz kwoty [...] zł, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, tytułem wynagrodzenia za Roboty Dodatkowe i Roboty Zamienne wykonane przez Wykonawcę.

W dniu 30 czerwca 2021 r. PERN złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie powództwa w całości. W toku postępowania arbitrażowego Strony postanowiły podjąć próbę ugodowego zakończenia sporu. W dniu 11 sierpnia 2021 r. Strony zawarły umowę o zobowiązaniu do zachowania poufności, a następnie w dniu 30 marca 2022 r. umowę o mediację. W celu ostatecznego i całkowitego rozliczenia wszystkich wzajemnych roszczeń pomiędzy PERN a Wykonawcą, w tym zakończenia sporu objętego postępowaniem arbitrażowym, Strony postanowiły zawrzeć w dniu 20 kwietnia 2022 r. ugodę.

Zgodnie z ugodą, po wzajemnych ustępstwach, w konsekwencji ponownej weryfikacji okoliczności faktycznych, w celu uchylenia niepewności co do wzajemnych praw i obowiązków wynikających z umowy, PERN zobowiązał się do zapłaty na rzecz Wykonawcy kwoty ugodowej I w wysokości [...] zł, powiększonej o podatek VAT od kwoty [...] zł, w tym: kwota [...] zł - tytułem wynagrodzenia należnego Wykonawcy na podstawie umowy, a która to kwota została udokumentowana fakturą Wykonawcy z dnia 2 listopada 2018 r. i objęta w tej części nieskutecznymi oświadczeniami PERN o potrąceniu kar umownych z wynagrodzeniem Wykonawcy; oraz kwota [...] zł, powiększona o podatek VAT - tytułem wynagrodzenia należnego Wykonawcy za wykonane roboty dodatkowe i zamienne, w tym tytułem zwrotu kosztów malowania logotypów PERN na zbiornikach zlokalizowanych na terenie dwóch Baz Paliw PERN, których wykonanie zamawiający w dniu zawarcia ugody potwierdził.

PERN zatrzymał kwotę ugodową II w wysokości [...]zł potrąconą skutecznie przez PERN tytułem kar umownych naliczonych Wykonawcy z wynagrodzeniem Wykonawcy wskazanym w fakturze Wykonawcy z dnia 2 listopada 2018 r.

PERN zobowiązał się do zwrócenia Wykonawcy oryginału gwarancji bankowej, która została udzielona na zlecenie Wykonawcy celem zabezpieczenia roszczeń PERN o zapłatę kar umownych, zgodnie z § 5 ust. 3 Aneksu nr 6 do Umowy GWI.

Strony zgodnie oświadczyły, że niniejsza ugoda wyczerpuje wszelkie wzajemne roszczenia Stron związane z umową, niezależnie od ich podstawy prawnej lub faktycznej, faktu ich podniesienia do dnia zawarcia ugody oraz czasu ich powstania lub ujawnienia ich skutków. Zastrzeżono, że powyższym oświadczeniem PERN nie zrzekł się wynikających z umowy praw, uprawnień lub roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji jakości powstałych do dnia zawarcia ugody oraz po tej dacie.

Wykonawca oświadczył ponadto, że podwykonawcy (w tym dalsi podwykonawcy) uczestniczący w realizacji umowy zostali zaspokojeni przez Wykonawcę w stosunku do wszystkich wymagalnych zobowiązań z tytułu wykonywania przez nich robót w ramach realizacji umowy, z zastrzeżeniem spornych roszczeń podwykonawcy [...]. Wykonawca zobowiązał się samodzielnie zaspokoić te roszczenia (w zakresie uzgodnionym lub zasądzonym) po zawarciu ugody. W przypadku, gdyby w przyszłości pojawiły się niewymagalne w dacie zawarcia niniejszej ugody zobowiązania Wykonawcy wobec podwykonawców (w tym dalszych podwykonawców) uczestniczących w realizacji umowy z tytułu wykonywania przez nich robót w ramach realizacji umowy, Wykonawca zobowiązał się zaspokoić takie roszczenia.

Ugoda została zawarta przed Mediatorem (z listy stałych mediatorów prowadzonej przez Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie), który złożył do Sądu Okręgowego w Płocku protokół z mediacji wraz z ugoda.

(dowód: akta kontroli str. [...] 90-92, 97, dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 122-124)

Polityka Rządu Zadanie nr 3 – rozbudowa pojemności magazynowych

Pełnienie przez PERN wiodącej roli w magazynowaniu ropy i paliw było realizowane w ramach projektu zakładającego wybudowanie zbiorników na paliwa (olej napędowy) w następujących lokalizacjach: Bazy Paliw nr 1 w Koluśkach – dwa zbiorniki o pojemności 32 tys. m³ oraz nr 2 w Nowej Wsi Wielkiej - dwa zbiorniki o pojemności 32 tys. m³ (etap I do 30 kwietnia 2019 r., a w etapie II – uzależnionym od wyników analizy zapotrzebowania magazynowanego na paliwa), nr 3 w Boronowie (jeden zbiornik o pojemności 10 tys. m³), nr 4 w Rejowcu (dwa zbiorniki o pojemności 32 tys. m³), nr 5 w Emilianowie (dwa zbiorniki o pojemności 10 tys. m³), nr 21 w Dębogórze (jeden zbiornik o pojemności 32 tys. m³) oraz nr 22 w Małaszewiczach (jeden zbiornik o pojemności 32 tys. m³).

Termin zakończenia realizacji etapu I w Bazach Paliw nr 1 oraz nr 2 – zgodnie z zawartym aneksem do Umowy z wykonawcą tego projektu - ustalono na 30 czerwca 2019 r.

Decyzję o pozwoleniu na użytkowanie dla zbiorników magazynowych na olej napędowy w I etapie w Bazie Paliw nr 1 (dwa zbiorniki po 32 tys. m³) uzyskano i przekazano do eksploatacji 15 stycznia 2019 r. Dwa zbiorniki o pojemności 32 tys. m³ w Bazie Paliw nr 2 przekazano do eksploatacji w dniu 2 lipca 2019 r.

Poniesione przez PERN nakłady inwestycyjne w ramach realizacji etapu I wyniosły [...] zł (89% nakładów planowanych, określonych w wysokości [...] zł w udzielonych zgodach korporacyjnych dla tego etapu).

Terminy oddania zbiorników w ramach II etapu realizacji projektu zostały określone w zgodach korporacyjnych dla tego etapu i były następujące: Koluśki (jeden zbiornik o poj. 32 tys. m³) – 31 maja 2020 r., Boronów (1 x 10 tys. m³) – 30 grudnia 2020 r.,

Dębogórze (2 x 32 tys. m³) – 8 czerwca 2021 r., Emilianów (2 x 10 tys. m³) – 28 stycznia 2021 r., Małaszewicze (1 x 32 tys. m³) – 28 stycznia 2021 r., Rejowiec - 26 marca 2021 r.

Ponadto, w związku ze zidentyfikowanym przez Spółkę zapotrzebowaniem na pojemności magazynowe na paliwa podjęto decyzję o realizacji III etapu – budowy 12 zbiorników o pojemności 32 tys. m³ każdy o łącznej pojemności 384 tys. m³ z terminem realizacji dla 7-9 zbiorników 1 listopada 2022 r., a dla 3-5 zbiorników – 1 lipca 2023 r. W dniu 10 listopada 2020 r. uzyskano zgody korporacyjne Walnego Zgromadzenia PERN na nabycie aktywów trwałych w ramach realizacji budowy zbiorników. Planowany termin zakończenia realizacji etapu III ustalono na 30 czerwca 2023 r.

Wg stanu na koniec 2021 r. realizacja etapu II przebiegła następująco: BP Kuluszki, projekt zakończony w dniu 30 czerwca 2020 r. (z miesięcznym opóźnieniem spowodowanym przedłużającymi się procedurami odbiorowymi zrealizowanych prac), BP Boronów przekazano do eksploatacji w dniu 17 grudnia 2020 r. zbiornik 1x10 000 m³, BP Rejowiec przekazano do eksploatacji, w dniu 15 kwietnia 2021 r., dwa zbiorniki 32 000 m³, BP Emilianów przekazano do eksploatacji, w dniu 19 stycznia 2021 r. dwa zbiorniki po 10 000 m³, BP Dębogórze przekazano do eksploatacji w dniu 31 marca 2021 r., dwa zbiorniki po 32 000 m³ każdy, BP Małaszewicze przekazano do eksploatacji, w dniu 15 stycznia 2021 r., jeden zbiornik 32 000 m³.

Poniesione przez PERN nakłady inwestycyjne w ramach realizacji etapu II Projektu wyniosły [...] zł (99% nakładów planowanych, określonych w wysokości [...] zł w udzielonych zgodach korporacyjnych dla tego etapu Projektu).

W maju 2022 r. wykonana została ponowna analiza opłacalności budowy kolejnych pojemności magazynowych, uwzględniająca obecną sytuację geopolityczną (konflikt zbrojny na terytorium Ukrainy) oraz fuzję PKN Orlen z GK Lotos, która wykazała zasadność budowy w ramach realizacji etapu III Projektu 8 zbiorników o pojemności 32 000 m³ każdy. W czerwcu 2022 r. uzyskano wymagane zgody korporacyjne.

(dowód: akta kontroli str. [...] 111-112, 119 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 1-22)

Polityka Rządu Zadanie nr 4 – przejęcie aktywów od PKN Orlen

Zadanie polegało na dokonaniu przejęcia w ciągu 12 miesięcy od przyjęcia *Polityki Rządu* aktywów należących do spółek GK PKN ORLEN (rurociągu Żółwieniec-PMRiP Góra, rurociągu paliwowego PMRiP Góra-Wielowieś, projektów inwestycyjnych mających na celu dostosowanie PMRiP Góra do wymagań *ustawy o zapasach* – w zakresie rurociągów naftowych i paliwowych oraz bazy paliwowej w Mościskach).

Program działań w *Polityce Rządu* dla PKN Orlen przewidywał umożliwienie przeprowadzenia badania due diligence wymienionych wyżej aktywów do końca III kw. 2018 r. Zgodnie ze scenariuszem nakreślonym przez PKN Orlen finalizacja transakcji miała nastąpić do końca października 2019 r. W dniu 8 października 2018 r. pomiędzy GAZ-SYSTEM, PERN, PKN Orlen i IKS „Solino” została zawarta *umowa o współpracy oraz trybie udostępniania informacji*.

W trakcie uzgodnień w ramach tej *umowy* PKN Orlen postanowił, że Baza Paliw w Mościskach nie będzie przedmiotem transakcji regulowanej przedmiotową *umową* (tj. w przesłanej w dniu 10 września 2018 r. wersji *umowy* PKN Orlen wykreślił BP w Mościskach z listy aktywów do nabycia przez PERN).

Pismem z 12 czerwca 2019 r. PKN Orlen poinformował PERN, że do czasu wydania przez Komisję Europejską decyzji w sprawie koncentracji w związku z planowanym

przejęciem kontroli kapitałowej nad GK Lotos prace projektowe związane ze sprzedażą aktywów PKN Orlen zostały ograniczone do badania due diligence.

Z wyników tego badania wynikało⁷¹, że według stanu na koniec października 2018 r. wartość aktywów netto środków trwałych wchodzących w skład planowanej transakcji (tj. rurociągu naftowego i paliwowego) kształtowała się na poziomie ok. [...] zł. Szacowana wartość zadań inwestycyjnych będących przedmiotem transakcji w obszarze przejmowanym przez PERN wynosiła ok. [...] zł – podczas gdy szacunkowa wartość rocznych dodatkowych kosztów (przy koszcie kapitału na poziomie 10%) po przejęciu przedmiotowych aktywów (tj. rurociągów i projektów inwestycyjnych) kształtowała się na poziomie [...] zł, przy estymowanym przychodzie z tytułu tłoczenia ropy i paliw wynoszącym [...] zł rocznie (wg stawek PERN za styczeń 2019 r.). Ponadto, zdaniem doradcy prawnego PERN, PKN Orlen nie dysponował tytułem do nieruchomości, przez które przebiegają przejmowane rurociągi (istniało więc ryzyko wystąpienia przez ich właścicieli z roszczeniami finansowymi za bezumowne korzystanie z gruntów), a zdaniem doradcy podatkowego istniało ryzyko doszacowania przez organy podatkowe dochodu z tytułu nieodpłatnego korzystania z cudzych nieruchomości (bezumowna służebność przesyłu) w wysokości ok. [...] zł. Transakcja – zdaniem doradcy inwestycyjnego – nie miała uzasadnienia ekonomicznego i była niecelowa.

Biorąc pod uwagę brak zainteresowania sprzedażą aktywów przez PKN Orlen oraz wykazanie przez doradców PERN braku efektywności dla transakcji, w II kwartale 2020 r. PERN podjął decyzję o zakończeniu realizacji tego zadania inwestycyjnego.

Jak wynika z wyjaśnień Wiceprezesa Zarządu Spółki⁷², PERN nie dysponował narzędziami dyscyplinującymi PKN Orlen. Wszelkie działania PERN w tym zakresie, poza oficjalnym raportowaniem wynikającym wprost z obowiązków nałożonych na PERN, były również w trybie roboczym wyjaśniane i uzgadniane podczas cyklicznych spotkań Pełnomocnika ds. SIE z Zarządem PERN. Informacje o braku możliwości realizacji zadań wspólnych z PKN Orlen wynikających z *Polityki Rządu*, PERN przekazywał Pełnomocnikowi ds. SIE począwszy od dnia 15 lipca 2019 r. tj. przekazania sprawozdania z realizacji *Polityki Rządu* za II kw. 2019 r.

(dowód: akta kontroli str. [...] 51, 113-114, 120-121 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 39-74))

***Polityka Rządu* Zadanie nr 5 – dostosowanie PMRiP Góra do wymagań ustawy o zapasach**

Zadania inwestycyjne dotyczące rurociągów naftowych i paliwowych umożliwiające dostosowanie PMRiP Góra do wymagań *ustawy o zapasach* w zakresie okresu uwolnienia całości zapasów interwencyjnych przy pełnym wykorzystaniu pojemności magazynu.

PERN i PKN Orlen zawarły 6 marca 2018 r. *Porozumienie nr 1/2018* dotyczące przesyłu ropy naftowej z Podziemnego Magazynu Ropy i Paliw „Góra”⁷³. Strony *Porozumienia* zobowiązały się do podjęcia wszelkich działań w zakresie modernizacji i rozbudowy infrastruktury (PERN – pierwszej nitki rurociągu „Przyjaźń” Odcinek

⁷¹ Raport podsumowujący – Aktywa GK Orlen nabywane przez PERN i GAZ-SYSTEM w związku z uchwałą Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2017 r. (autorstwa firmy [...] z października 2019 r.).

⁷² Pismo z dnia 23 września 2022 r.

⁷³ W dniu 23 sierpnia 2022 r. PERN na wniosek NIK skierował pismo do PKN Orlen S.A. ws. uzyskania zgody na przekazanie NIK kopii *Porozumienia nr 1/2018* – z uwagi na zawarte w *Porozumieniu* klauzule poufności obowiązujące jego strony. Do dnia 30 września 2022 r. PKN nie przedstawił stanowiska w tej sprawie (zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Działu Prawnego PERN przesłanymi drogą mailową). Poniższy opis został opracowany na podstawie sprawozdań PERN z realizacji *Polityki Rządu* w zakresie Zadania nr 5.

Zachodni, Orlen – rurociąg PMRiP „Góra” -Żółwieniec). Ponadto PERN deklarował gotowość do świadczenia usług przesyłu interwencyjnego zapasów z podziemnych magazynów (co miało gwarantować bezpieczeństwo dostaw ropy naftowej do rafinerii w Płocku).

Zgodnie z *Porozumieniem* etap 0 inwestycji zakładał osiągnięcie do 31 grudnia 2020 r. wydajności tłoczeń pierwszą nitką Odcinka Zachodniego na odcinku Żółwieniec-Baza Surowcowa Miszewko Strzałkowskie na poziomie [...] m³/h pod warunkiem zapewnienia przez PKN Orlen wytłaczania z PMRiP „Góra” na poziomie [...] m³/h i zapewnienia ciśnienia na wejściu do rurociągu mierzonego na stacji zasuw w Żółwieńcu na poziomie co najmniej [...] MPa.

Etap I (do 31 grudnia 2023 r.) zakładał osiągnięcie tłoczeń na poziomie [...] m³/h (+/- 5%) pod warunkiem zapewnienia przez PKN Orlen wytłaczania z PMRiP „Góra” na poziomie [...] m³/h i zapewnienia ciśnienia na wejściu do rurociągu mierzonego na stacji zasuw w Żółwieńcu na poziomie co najmniej [...] MPa.

Etap II (do 1 stycznia 2024 r.) zakładał osiągnięcie tłoczeń na poziomie [...] m³/h pod warunkiem zapewnienia przez PKN Orlen wytłaczania z PMRiP „Góra” na poziomie [...] m³/h i zapewnienia ciśnienia na wejściu do rurociągu mierzonego na stacji zasuw w Żółwieńcu na poziomie co najmniej [...]MPa oraz zrealizowania przez PKN Orlen inwestycji na odcinku rurociągu PMRiP „Góra” -Żółwieniec.

W celu osiągnięcia powyższych parametrów PERN miał zrealizować następujące zadania inwestycyjne: zakup i montaż sześciu gęstościomierzy oscylacyjnych (po dwa na każdej stacji pomp) – w ramach Etapu 0 inwestycji; budowa pośredniej stacji pomp o symbolu ST3A (Etap I –w terminie do końca 2020 r.) oraz modernizacja pompowni ST3 (Etap II). Zadania te miały być realizowane na istniejącej już infrastrukturze, tj. na I nitce rurociągu „Przyjaźń” Odcinek Zachodni na odcinku Żółwieniec-Baza Surowcowa Miszewko Strzałkowskie.

Uchwałą nr 1 z 26 lutego 2018 r. NWZ PERN wyraziło zgodę na nabycie aktywów trwałych w ramach realizacji przedmiotowego Projektu, w tym m.in. w zakresie: Etapu 0 o szacowanej wartości [...] zł netto, Etapu I – [...] zł oraz Etapu II – [...] zł. Łączne nakłady miały wynieść [...] zł przy IRR wynoszącej [...] %i NPV w wysokości [...] zł.

Uchwałą nr 3 z 4 czerwca 2020 r. NWZ wyraziło zgodę na następujące nabycia środków trwałych w ramach Projektu: dla Etapu 0 – [...] zł, dla Etapu I – [...] zł i dla Etapu II – [...] zł (łącznie – [...] zł). Zmiana nastąpiła w związku z wynikami postępowania przeprowadzonego w trybie nieograniczonym na wybór dostawcy i wykonawcy zadania inwestycyjnego w zakresie nabycia gęstościomierzy – najkorzystniejsza oferta przewyższała wysokość planowanych nakładów określonych we wcześniejszej zgodzie udzielonej przez NWZ.

Uchwałą nr 1 z dnia 21 grudnia 2020 r. NWZ wyraziło zgodę na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego trwale lub częściowo pogarszającego efektywność ekonomiczną działalności Spółki, ale istotnej dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z szacunkami sporządzonymi przez Pion Techniczny PERN, na podstawie wytycznych z Pionu Handlowego łączne nakłady na inwestycję (Etap 0, Etap I, Etap II) miały być wyższe o ok. 100% i wynieść [...] zł (w stosunku do bazowych [...] zł), przy czym IRR miała wynieść [...] %, a NPV osiągnąć ujemny poziom (-) [...] zł. Przeprowadzona analiza wykazała, iż inwestycja była nieopłacalna.

Uchwałą nr 1 z dnia 25 czerwca 2021 r. NWZ wyraziło zgodę na nabycie środków trwałych w ramach realizacji Projektu (bez podziału na etapy) do wysokości [...] zł

(wzrost o 116,5% w stosunku do wysokości pierwotnego budżetu). Zmiana wynikała z faktu, że w ramach postępowania w trybie nieograniczonym na wybór dostawcy i wykonawcy zakupów inwestycyjnych niezbędnych do realizacji zadania inwestycyjnego budowy pośredniej stacji pomp między PMRiP Góra a IKS „Solino” – najkorzystniejsza oferta, która wpłynęła (w kwocie [...] zł) przewyższała wysokość planowanych nakładów określonych we wcześniejszej zgodzie udzielonej przez NWZ uchwałą nr 3 z 4 czerwca 2020 r.

Uchwałą nr 185/2022 z 7 czerwca 2022 r. Zarząd PERN zatwierdził wyniki postępowania na realizację II etapu Projektu. Analiza finansowa w zakresie zwiększonej eksploatacji rurociągu Odcinka Zachodniego na potrzeby intensyfikacji tłoczeń z IKS Solino do Płocka z maja 2020 r. wskazała, że przy budżecie Projektu w wysokości [...] zł (określonej uchwałą NWZ z 25 czerwca 2021 r.) zarówno NPV osiągnie wartość ujemną w wysokości (-) [...] zł, jak i IRR – (-) [...] %.

Realizacja Etapu 0

Termin zakończenia prac dla etapu 0 w zakresie prac projektowych i wykonania robót (31 grudnia 2020 r.) nie został dotrzymany. Jak wynika z wyjaśnień przekazanych przez PERN⁷⁴, umowa w przedmiotowym zakresie z [...] z dnia 9 września 2020 r. została zrealizowana z opóźnieniem w stosunku do harmonogramu bazowego. Opóźnienie wynosiło 8 miesięcy. Termin realizacji dla Etapu 0 nie został dotrzymany z powodu braku dostępności na rynku odpowiedniego rozwiązania technologicznego. Etap 0 w zakresie wykonania gęstościomierzy został zakończony 17 sierpnia 2021 r. po podpisaniu protokołu odbioru końcowego w związku z pozytywnym przeprowadzeniem rozruchu agregatów pompowych. Umowa nie została zrealizowana w terminie z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy. Opóźnienie w wykonaniu Umowy w stosunku do harmonogramu rzeczowo-finansowego obejmowało 56 dni na etapie projektowym (naliczono karę umowną), 84 dni z przyczyn obiektywnych takich jak COVID oraz warunki atmosferyczne (nie obarczone karami umownymi) oraz 79 dni na etapie realizacji (naliczono karę umowną). Wykonawcy naliczona została kara w łącznej wysokości [...] zł (wyliczona zgodnie z przedmiotową Umową), potrącona przez PERN z płatności za jedną z faktur Wykonawcy. Łącznie z tytułu realizacji tej Umowy PERN wydatkował kwotę [...] zł. Realizacja Umowy nie wiązała się bezpośrednio ze zmianą możliwości przesyłowych. Przedmiot Umowy obejmował montaż urządzeń pomiarowych służących do kontroli i nadzorowania przesyłu surowca (6 gęstościomierzy). Opóźnienia w realizacji Etapu 0 nie skutkowały naruszeniem przepisów *ustawy o zapasach*. Niemniej, zdaniem NIK, PERN na etapie planowania inwestycji nie zidentyfikował ryzyka braku dostępności gęstościomierzy na rynku, wskutek czego nie przewidział rozwiązań zastępczych pozwalających ograniczyć wielkość opóźnienia.

Realizacja Etapu I

Nie został dotrzymany także termin wykonania prac określonych dla etapu I Projektu (do końca 2020 r.).

W zakresie realizacji Etapu I (prace projektowe) w okresie od grudnia 2018 r. do września 2019 r. PERN przeprowadził bezskutecznie dwa postępowania przetargowe mające na celu wybór wykonawcy (w formule zaprojektuj + wybuduj) – nie było zainteresowania przetargami ze strony potencjalnych wykonawców. Mając na uwadze powyższe PERN 14 listopada 2019 r. zlecił [...] wykonanie dokumentacji projektowej w trybie z wolnej ręki. Umowa nie została zrealizowana zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym z następujących przyczyn: a) konieczności zmodyfikowania założeń całego przedsięwzięcia, o co wnosił Wykonawca po

⁷⁴ Przy piśmie Wiceprezesa Zarządu do NIK z 1 września 2022 r.

dokonaniu analizy koncepcji oraz przeprowadzeniu wstępnych obliczeń projektowych – co skutkowało podpisaniem Aneksu nr 1 z dnia 31 marca 2020 r. w przedmiocie wydłużenia terminu realizacji z 10 do 17 miesięcy od daty zawarcia umowy; b) wydłużenie terminu realizacji Umowy do 30 kwietnia 2021 r., tj. o 12 dni w stosunku do terminów umownych. W zamian za wydłużenie terminu realizacji, Wykonawca zobowiązał się do wcześniejszego dostarczenia projektów wykonawczych do PERN, które były niezbędne dla pozyskania wykonawcy robót (aneks nr 3 z dnia 22 grudnia 2020 r.) oraz c) 50-cio dniowej zwłoki w wydaniu decyzji administracyjnej (decyzja lokalizacyjna). Przyczyna zmiany terminu nie leżała po stronie Wykonawcy (brak podstaw do naliczenia kar umownych) – co znalazło odzwierciedlenie w Porozumieniu nr 1 z dnia 28 lipca 2021 r. Łącznie z tytułu realizacji przedmiotowej umowy PERN wydatkował kwotę [...] zł.

W zakresie realizacji dostaw inwestorskich dla etapu I Projektu w okresie lipiec - listopad 2020 r. PERN przeprowadził postępowanie przetargowe na wybór dostawcy agregatów pompowych, które zakończyło się bez wyboru dostawcy - cena najkorzystniejszej oferty przekroczyła kwotę, którą PERN mógł przeznaczyć na sfinansowanie zakupu. Jak wynika z przywołanych wyżej wyjaśnień z dnia 1 września 2022 r., okres ten można potraktować jako opóźnienie w zawarciu umowy na dostawy inwestorskie. Dopiero w dniu 23 grudnia 2020 r. PERN zawarł stosowną umowę z [...]. Dostawca nie zrealizował przedmiotu umowy w terminie umownym. Przyczyny przekroczenia terminu dostawy leżą po stronie dostawcy. Zwłoka w terminie dostawy wyniosła 106 dni. Z uwagi na przewidziany w umowie limit kary umownej, PERN naliczył dostawcy karę umowną w maksymalnej wysokości wynoszącej 10% wartości kontraktu ([...] euro), tj. kwotę [...] euro. Wyżej wymieniona kara zostanie potrącona z faktury dostawcy. Ostatni agregat pompowy wraz z kompletem wymaganych dokumentów dostarczono w dniu 31 marca 2022 r. Wg stanu na koniec sierpnia 2022 r. PERN nie wydatkował żadnych kwot z tytułu realizacji tej umowy.

Prace w zakresie robót określonych dla etapu I Projektu – jak wynika z wyżej przywołanych wyjaśnień (z dnia 1 września 2022 r.) – PERN początkowo planował wykonać siłami własnymi, tj. poprzez jedną ze spółek zależnych z GK PERN. Z uwagi na procedurę cen transferowych obowiązującą w GK PERN, Spółka zmuszona była do odstąpienia od ww. założeń i przeprowadzenia procedury wyłonienia wykonawcy robót w drodze otwartego, konkurencyjnego postępowania przetargowego zgodnie z obowiązującym *Regulaminem Zakupów w PERN S.A.* W wyniku przetargu zawarto w dniu 30 czerwca 2021 r. umowę z [...]. Pierwotny termin realizacji umowy określony na 30 czerwca 2022 r., został wydłużony do 31 sierpnia 2022 r., na podstawie zawartego przez strony aneksu z dnia 30 czerwca 2022 r. Przyczyną wydłużenia terminu były opóźnienia w realizacji dostaw inwestorskich. Wstępnym założeniem PERN było zawarcie umowy w formule zaprojektuj i wybuduj. Założona data bazowa dla zawarcia takiej umowy była w dniu 29 marca 2019 r. W trakcie realizacji Projektu, z przyczyn niezależnych od PERN, zmieniono podejście do realizacji etapu I i postanowiono rozdzielić wykonawstwo od projektowania. Opóźnienie w zawarciu umowy na etap I (roboty), biorąc pod uwagę datę bazową, wyniosło ok. 15 miesięcy. Wynagrodzenie wykonawcy wzrosło w związku z koniecznością wykonania robót dodatkowych i zamiennych do łącznej wysokości [...] zł i nie spowoduje przekroczenia wartości budżetu Projektu. Wg stanu na koniec sierpnia 2022 r. PERN poniósł wydatki z tytułu realizacji tej umowy w wysokości [...] zł (88% planu).

Realizacja Etapu II

Umowa z 20 czerwca 2022 r. z [...] w zakresie prac projektowych i budowlanych została zawarta z opóźnieniem 9 miesięcy w stosunku do harmonogramu bazowego wskazującego datę 30 września 2021 r. (tj. postanowień *Porozumienia nr 1/2018*

z PKN Orlen). Termin wykonania umowy ustalono na 31 grudnia 2023 r. Jak wynika z przywołanych wyżej wyjaśnień zgodnie z aktualnym stanem, realizacja przedmiotu umowy zgodnie z jej postanowieniami do końca 2023 r. nie skutkuje niedotrzymaniem nowelizowanych przepisów *ustawy o zapasach*.

Zdaniem NIK, w świetle wszystkich dotychczas stwierdzonych opóźnień w realizacji inwestycji, istnieje zagrożenie terminowego jej ukończenia.

Zaawansowanie finansowe realizacji Projektu

Wg stanu na koniec sierpnia 2022 r. nakłady inwestycyjne PERN na realizację Projektu (Etapy: 0, I oraz II) zostały wykonane w wysokości [...] zł (60% planu określonego w udzielonych zgodach korporacyjnych).

Opóźnienia w realizacji Projektu w kontekście potencjalnych naruszeń przepisów *ustawy o zapasach* oraz postanowień *Porozumienia z PKN Orlen*

Jak wynika z wyjaśnień Wiceprezesa PERN⁷⁵, w dniu zawarcia *Porozumienia nr 1/2018* z PKN Orlen dotyczącego przesyłu ropy naftowej z PMRiP „Góra” obowiązujące w tym zakresie przepisy *ustawy o zapasach*⁷⁶ przewidywały, że w przypadku bezzbiornikowego magazynowania ropy naftowej, o którym mowa w *ustawie Prawo geologiczne i górnicze*⁷⁷, parametry techniczne magazynów oraz parametry techniczne związanych z tymi magazynami systemów przesyłowych i transportowych odpowiadały wymaganiom w zakresie dostępności fizycznej w okresie: 150 dni - od dnia 1 stycznia 2018 r., oraz 90 dni - od dnia 1 stycznia 2024 r.

Na dzień podpisania *Porozumienia* jego Strony spełniły warunek przetłaczania [...] m³/h, co odpowiadało przepisom *ustawy o zapasach* określonych w art.3 pkt 13.

Ustawodawca w 2019 r. zmienił obowiązujące przepisy nowelizacją *ustawy o zapasach*⁷⁸ w zakresie dostępności fizycznej w okresie: 150 dni - od dnia 1 stycznia 2024 r., oraz 90 dni - od dnia 1 stycznia 2029 r. Pomimo zmiany terminów PERN będzie w gotowości do uruchomienia instalacji w grudniu 2023 r., zgodnie z pierwotnymi założeniami *ustawy*.

Wiceprezes PERN wskazał, że wg stanu na koniec sierpnia 2022 r. w świetle postanowień *Porozumienia nr 1/2018 z PKN Orlen* nie wystąpiły żadne przesłanki skutkujące naliczeniem PERN kar umownych z tytułu opóźnień w realizacji części inwestycyjnej Projektu.

Jak wynika ponadto z wyjaśnień Wiceprezesa Zarządu⁷⁹, już w dniu 4 lutego 2020 r. PERN przesłał PKN Orlen pismo wraz propozycją aneksu do *Porozumienia nr 1/2018*, w którym Strony odstępują od przewidzianego brzmieniem *Porozumienia* etapowania inwestycji i w celu lepszej synchronizacji parametrów inwestycyjnych następuje połączenie etapu I oraz etapu II, tak by oba zostały ukończone wspólnie do dnia 30 czerwca 2023 r. z wydajnością wyższą niż przyjęto pierwotnie w *Porozumieniu* – tj. na poziomie [...] m³/h (+/- 5%) od dnia 30 czerwca 2023 r.

Po serii spotkań mających na celu wypracowanie wspólnego stanowiska Stron, PKN Orlen w dniu 9 czerwca 2020 r. przedstawił stanowisko, że oczekuje od PERN realizacji inwestycji w terminach i wydajnościach wg warunków obecnie obowiązującego *Porozumienia z 2018 r.*, a tym samym *Porozumienie* nie będzie aneksowane.

⁷⁵ Pismo z dnia 1 września 2022 r.

⁷⁶ Art. 3 pkt 13 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1899).

⁷⁷ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1131 ze zm.).

⁷⁸ Dz. U. z 2019 r., poz. 1517.

⁷⁹ Przy piśmie z dnia 23 września 2022 r.

Następnie w dniu 5 lutego 2021 r. podczas spotkania z PKN Orlen, PERN zasygnalizował potrzebę renegocjacji Porozumienia nr 1/2018 wynikającą ze znaczącego wzrostu kosztów realizacji inwestycji w stosunku do kosztów szacowanych w 2018 roku. W dniu 5 marca 2021 r. PERN przesłał PKN Orlen kolejne propozycje negocjacyjne w tej sprawie, jednak PKN w związku z procesem połączenia z Grupą Lotos nie wyraził woli kontynuacji rozmów.

(dowód: akta kontroli str. [...]) (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 26-38))

Polityka Rządu Zadanie nr 6 – budowa rurociągu paliwowego Boronów-Trzebinia

Uchwałą nr 2 NWZ PERN z dnia 26 lutego 2018 r. wyrażono zgodę na zawarcie porozumienia z PKN Orlen w zakresie budowy rurociągu paliwowego Boronów-Trzebinia. Wysokość budżetu (maksymalna wartość nabytych aktywów trwałych w ramach realizacji projektu) została określona w wysokości [...] zł, przy NPV wynoszącym [...] zł, a IRR – [...] %. Budżet projektu został określony na podstawie *Studium Wykonalności* wykonanego w 2015 r. Genezą przedmiotowego porozumienia były zawarte między OLPP a PKN ORLEN listy intencyjne dotyczące rurociągowych projektów inwestycyjnych w zakresie budowy rurociągu Boronów-Trzebinia (w grudniu 2008 r.) oraz zwiększenia przepustowości na tzw. kierunku warszawskim (w maju 2015 r.). Zakończony w styczniu 2018 r. proces połączenia PERN i OLPP umożliwił PERN podjęcie projektów inwestycyjnych w wyżej przywołanym zakresie, w tym uregulowania warunków biznesowych dotychczas obowiązujących umów między PKN Orlen a OLPP w obszarze wykonywania usługi transportu rurociągowego produktów paliwowych w jednym dokumencie (porozumieniu).

W dniu 6 marca 2018 r. PERN i PKN ORLEN S.A. zawarły *Porozumienie nr HP-12348/18*, dotyczące m.in. rozbudowy infrastruktury PERN. *Porozumienie* obejmowało wykorzystywaną przez PKN Orlen sieć rurociągów produktowych oraz Bazy Paliw PERN (Koluszki, Nowa Wieś Wielka, Boronów, Rejowiec, Emilianów, Dębogórze, Małaszewicze) oraz uruchomienie rurociągu PERN na odcinku Boronów-Terminal Paliw w Trzebini i zwiększenie możliwości tłoczeń na trasie Płock-Mościska-Emilianów (budowa pompowni pośredniej). Przewidywany termin uruchomienia inwestycji określono na 1 stycznia 2022 r., z maksymalnym wydłużeniem tego terminu o 2,5 roku.

Po podpisaniu *Porozumienia*, Strony rozpoczęły ponowne negocjacje, których przedmiotem była możliwość zwiększenia wydajności rurociągu na odcinku Płock-Trzebinia w celu realizacji zapotrzebowania PKN ORLEN na większe wolumeny tłoczonych paliw na południe Polski, udzielenie przez PKN ORLEN dodatkowych gwarancji wolumenowych tłoczeń z Płocka do Trzebini oraz konieczność rozbudowy infrastruktury PERN o nowe elementy w celu realizacji powyższych zobowiązań handlowych (m.in. nowa pompownia pośrednia na odcinku rurociągu Koluszki-Boronów). Wynik negocjacji został uwzględniony w projekcie aneksu nr 3 do *Porozumienia*. PERN dokonał aktualizacji budżetu realizacji inwestycji w oparciu o analizę wartości wynikających z dotychczas zawartych umów, wartości szacunkowej robót planowanych do wykonania, szacunkowego kosztu odszkodowań związanych z pozyskaniem prawa do gruntu, oraz zakładając szacunkową wartość obsługi inwestorskiej (3% wartości robót).

Uchwałą nr 4 NWZ PERN z dnia 4 lipca 2019 r. zwiększono wysokość budżetu Projektu do [...] zł (przy NPV – [...] zł i IRR – [...] %). Dla Projektu założono rezerwę inwestycyjną na poziomie 10,7% wartości robót, wynoszącą [...] zł netto.

Efektom powyższego było wynegocjowanie postanowień projektu w ramach aneksu nr 3 do *Porozumienia* z dnia 25 września 2019 r.⁸⁰, który umożliwił transport paliw/produktów z Zakładu Głównego PKN ORLEN w Płocku do Terminala Paliw w Trzebini z wydajnością minimum [...] m³ paliw/produktów rocznie, a na odcinku Koluszki-Boronów z wydajnością - [...] m³/rok. Przedmiotowe parametry określono przy założeniu pracy rurociągu w wymiarze [...] h/rok. PKN ORLEN zobowiązał się do dodatkowych [...] tys. m³ gwarancji wolumenu tłoczeń paliw z Płocka do Trzebini, co pozwoli na zwiększenie gwarantowanego przychodu PERN z tego tytułu o ok. [...] zł netto rocznie w 2023 r. - w kolejnych latach kwota będzie waloryzowana wskaźnikiem kosztowym określonym w *Porozumieniu*. Ponadto, realizacja przedmiotowej inwestycji w zakresie określonym aneksem nr 3 do *Porozumienia* pozwoli na zwiększenie możliwości przesyłowych rurociągu na odcinku Koluszki-Boronów do minimum [...] m³ rocznie, umożliwiając obsługę tłoczeń do terminala w Trzebini, jak również zapewniając zaopatrzenie Bazy Paliw PERN w Boronowie w paliwo do dystrybucji.

Na podstawie art. 6 ust. 4 *Porozumienia* oświadczeniem z dnia 18 czerwca 2020 r. przesłanym PKN ORLEN, PERN zobowiązał się do uruchomienia rurociągu najpóźniej do dnia 31 grudnia 2023 r. Wskazując przyczyny zmiany terminu wybudowania rurociągu, PERN wskazał, że największy wpływ miała przedłużona w stosunku do przyjętych w harmonogramie założeń realizacji projektu, procedura wydania decyzji środowiskowej, co wpłynęło na opóźnienia w procesie projektowania. Ponadto, na realizację procesu inwestycyjnego miały również wpływ ograniczenia działalności organów administracyjnych związanych z wystąpieniem na terenie RP epidemii SARS-CoV-2 oraz wydanych w związku z wystąpieniem epidemii aktów władzy państwowej. W związku z sytuacją pandemiczną, PERN wyraził obawy, że wybór generalnego wykonawcy inwestycji może wiązać się z ryzykiem wskazania, przez niego, bezpiecznego terminu wykonania przyjętych zobowiązań inwestycyjnych.

Uchwałą nr 32/2020 z dnia 7 lipca 2020 r. Zarząd PERN podjął decyzję o uruchomieniu I etapu przetargu w trybie konkurencyjnym na wykonawcę robót budowlano-montażowych i przedstawienie informacji dla Zarządu PERN o szacowanej wartości budżetu na bazie uzyskanych kosztorysów inwestorskich. Wykonana analiza efektywności dla nowej szacowanej wartości budżetu i w oparciu o aktualną sytuację rynkową wskazywała na konieczność podwyższenia wysokości budżetu Projektu do [...] zł. Założono przy tym dwa możliwe warianty opłacalności ekonomicznej projektu: wariant I o parametrach: NPV – [...] zł, IRR – [...] %; wariant II: NPV – [...] zł, IRR – [...] %.

W wyznaczonym przez PERN terminie składania ofert na wykonawstwo robót budowlano-montażowych - tj. do dnia 21 grudnia 2020 r. - wpłynęło pięć ofert: z najwyższą ceną ofertową w wysokości [...] zł oraz najniższą ceną w wysokości [...] zł. W toku dalszych negocjacji z oferentami Konsorcjum: [...] (Lider Konsorcjum) oraz [...] złożyło ostateczną ofertę z ceną w wysokości [...] zł (niższą o [...] zł (8,5%) od złożonej przez Konsorcjum oferty inicjalnej w wysokości [...] zł oraz wyższą o [...] zł (20%) od ceny za roboty oszacowanej na potrzeby podjęcia przez Zarząd PERN uchwały nr 32/2020 z dnia 7 lipca 2020 r. (tj. ostatniej wyceny przedrealizacyjnej wartości robót budowlanych w ramach inwestycji).

---

⁸⁰ Aneks nr 1 do *Porozumienia* z dnia 15 lutego 2019 r. określał nowe (od 1 stycznia 2019 r.) stawki: za wydanie paliwa na transport autocysternowy, jednolitej opłaty sieciowej oraz za dozowanie biokomponentów. Aneks nr 2 do *Porozumienia* z dnia 17 kwietnia 2019 r. zawierał kolejne zmiany ww. stawek określonych w Aneksie nr 1 od dnia 1 marca 2019 r.

Analiza wykonana na podstawie wyników przetargu, uwzględniająca finalny budżet projektu i zakończenie projektu do 31 grudnia 2022 r., określała wysokość koniecznych do poniesienia nakładów inwestycyjnych w wysokości [...] zł⁸¹ (tj. 15% więcej od ostatecznego oszacowania przedrealizacyjnego z lipca 2020 r.), przy NPV – [...] zł i IRR – [...] zł⁸². W dniu 26 stycznia 2021 r. zawarta została, z wyłonionym w drodze przetargu wykonawcą, umowa na kompleksowe wykonanie i przekazanie do eksploatacji inwestycji dotyczącej budowy rurociągu Boronów – Trzebinia, w terminie do dnia 9 sierpnia 2022 r.⁸³ z wynagrodzeniem w wysokości [...] zł.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2022 r. w ramach inwestycji obowiązywał aneks nr 1 do ww. umowy, zawarty w dniu 7 marca 2022 r., wskazujący datę zakończenia realizacji inwestycji na dzień 12 grudnia 2022 r. Łączne zawansowanie rzeczowe projektu wynosiło wówczas 84%, a poniesione nakłady inwestycyjne wyniosły [...] zł (56,6% finalnego budżetu Projektu w wysokości [...] zł), w tym nakłady na: wykonanie projektu budowlanego wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę, opracowanie dokumentacji projektowej wraz z pozyskaniem niezbędnych decyzji administracyjnych, dostawy inwestorskie (produkcja i dostawa rur i łuków fabrycznych) – [...] zł (zawansowanie rzeczowe - 100%), oraz budowa części liniowej i obiektowej – [...] zł (zaawansowanie rzeczowe – 76%).

Budowa rurociągu Boronów – Trzebinia została ukończona w dniu 1 lutego 2023 r.

(dowód: akta kontroli str. [...] 122-123, 124-136, dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 01-306)

Polityka Rządu Zadanie nr 7

W terminie 6 miesięcy od dnia zakupu przez OGP GAZ-SYSTEM akcji Inowrocławskich Kopalni Soli „Solino” S.A. - w porozumieniu z OGP GAZ-SYSTEM – PERN miał przedłożyć ministrowi właściwego do spraw energii oraz Pełnomocnikowi Rządu ds. SIE wieloletnią strategię rozwoju infrastruktury w sektorze naftowym. Termin realizacji uzależniony był od terminu przejęcia IKS „Solino” przez GAZ-SYSTEM. Do końca I poł. 2022 r. wobec przejęcia kapitałowego GK Lotos przez PKN Orlen, GAZ-SYSTEM nie był w stanie określić terminu zakupu przedmiotowych aktywów, zatem nie przystąpiono do realizacji przedmiotowego zadania.

Jak wynika z wyjaśnień Wiceprezesa Zarządu Spółki⁸⁴, pojemności kawern IKS Solino stanowią 47% pojemności na ropę naftową w Polsce oraz 23% pojemności na paliwa, w związku z czym mają istotny wpływ na kształt rynku magazynowania ropy naftowej i paliw. Dodatkowo kawerny objęte były programem inwestycyjnym zmierzającym do zwiększenia możliwości wyłaczania ropy naftowej i paliw z kawern (rozbudowa rurociągów przez PERN stanowi tylko element udroźnienia, znacznie większy proces inwestycyjny realizowany był przez PKN Orlen). Z tego względu *Polityka Rządu* zakładała, że pierwszym krokiem w uporządkowaniu sektora powinno być przejęcie IKS Solino przez Gaz System, a następnie PERN we współpracy z Gaz-System powinny przygotować strategię rozwoju infrastruktury.

⁸¹ W tym m.in.: prace projektowe – [...] zł, obsługa inwestorka (inżynier budowy) – [...] – zł, roboty – [...] zł, zakupy inwestorskie (rur i łuków) – [...] zł, odszkodowania z tytułu pozyskania gruntów pod inwestycję – [...] tys. zł oraz rezerwa budżetowa – [...] zł.

⁸² Wszystkie parametry efektywności realizacji Projektu były wyliczone łącznie dla Projektu budowy rurociągu B-T oraz intensyfikacji rurociągu Płock-Emilianów (o szacowanej wysokości nakładów inwestycyjnych w kwocie [...] zł).

⁸³ Licząc jako 78 tygodni od uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia PERN SA z dnia 9 lutego 2021 r. dot. realizacji zadania pn. „Budowa rurociągu produktowego Boronów -Trzebinia wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi”.

⁸⁴ Pismo z dnia 23 września 2022 r.

(dowód: akta kontroli str. 51,137)

Rurociąg gazu płynnego (LPG) Port Gdynia - Dębogórze – Kossakowo (projekt przewidziany w ustawie o inwestycjach w sektorze naftowym)

Z inicjatyw strategicznych wymienionych w WPS zamknięty został Projekt budowy rurociągu gazu płynnego (LPG) Port Gdynia - Dębogórze - Kossakowo wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi ujętego także w *ustawie o inwestycjach*. W dniu 31 lipca 2019 r. PERN zawarł z Orlen Paliwa sp. z o.o. *List intencyjny w sprawie nawiązania współpracy przy realizacji Studium Wykonalności dotyczącego budowy terminalu gazu płynnego*. Przedmiotowy *List* był aneksowany dwukrotnie w zakresie wydłużenia terminu zakończenia realizacji zadań zmierzających do dokonania odbioru kompletnego Studium Wykonalności, przez powołany wspólny zespół projektowy⁸⁵. W Liście strony uzgodniły, że wartość umowy na wykonanie Studium Wykonalności Projektu nie przekroczy [...] zł netto, a każda ze stron poniesie koszty jego opracowania w wysokości 50% wartości takiej umowy.

W dniu 19 marca 2021 r. PERN i Orlen Paliwa zawarły z [...] *Umowę na wykonanie Studium Wykonalności dotyczącego zadania pn. „Budowa Terminala Gazu Płynnego zlokalizowanego w Bazie Paliw nr 21 w Dębogórze oraz w porcie morskim w Gdyni”* z terminem zakończenia prac do dnia 30 lipca 2021 r.⁸⁶ oraz na przeniesienie praw autorskich do *Studium Wykonalności*. W dniu 30 listopada 2021 r. dokonano odbioru *Studium Wykonalności*⁸⁷. W *Studium* potwierdzono techniczną możliwość wybudowania przedmiotowego rurociągu, szacowane koszty miały wynieść ok. [...] ⁸⁸ zł, termin realizacji inwestycji wynosił 4 lata, a koszt obsługi tony LPG (przyjęcie, magazynowanie, wydanie) dla planowanego wolumenu [...] ton miał wynosić ok. [...] zł/tona – co wskazywało na brak rentowności Projektu przy tych założeniach.

W dniu 27 stycznia 2022 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli Zarządów Orlen Paliwa i PERN w sprawie podjęcia decyzji o ewentualnym rozszerzeniu *Studium Wykonalności* o kolejny wariant (realizacja inwestycji na podstawie dotychczas przeanalizowanych wariantów byłaby nieopłacalna ze względu koszty inwestycji, wymagane wolumeny przeładunków, brak wyłączności na korzystanie z terminala) lub jego zamknięciu. Zarząd Orlen Paliwa pismem z dnia 10 lutego 2022 r. poinformował PERN o wycofaniu się z realizacji inwestycji. W związku z negatywnym wynikiem *Studium Wykonalności* i decyzją o wycofaniu się partnera biznesowego z dalszej realizacji inwestycji, w dniu 29 marca 2022 r. Projekt został zamknięty.

Na realizację *Projektu* PERN wydatkował kwotę [...] zł (0,1% budżetu bazowego), w całości przeznaczoną na udział Spółki w kosztach opracowania *Studium Wykonalności*.

(dowód: akta kontroli str. [...] 139-140, 146 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 01-27))

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Spółka w przypadku jednego projektu inwestycyjnego (na siedem objętych kontrolą) nie oszacowała rzetelnie kosztów. Ustalając budżet inwestycji dostosowania

⁸⁵ Aneks nr 1 z dnia 28 lipca 2020 r. - zmiana terminu na odebranie kompletnego Studium Wykonalności z 12 na 18 miesięcy od dnia podpisania Listu; Aneks nr 2 z dnia 30 grudnia 2020 r. - zmiana z 18 na 29 miesięcy. Zmiany nie były szczegółowo uzasadnione w Aneksach.

⁸⁶ Umowa zawarta na podstawie uchwały nr 65/2021 Zarządu PERN z dnia 09 marca 2021 r.

⁸⁷ W dniach 26 lipca i 14 września Wykonawca Studium zgłosił informacje o zagrożeniu dotrzymania terminu opracowania Studium z uwagi na fakt na przedłużające się ustalenia z jednostkami wojskowymi, po terenach, których miała przebiegać trasa rurociągu, oraz z organami celno-skarbowymi celem optymalizacji modelu finansowego projektu w kontekście podatku akcyzowego. W związku z powyższym termin realizacji Umowy był dwukrotnie zmieniony.

⁸⁸ W WPS na lata 2021-2024 PERN oszacował koszty realizacji Projektu na [...] zł.

Podziemnego Magazynu Ropy i Paliw „Góra” do wymagań *ustawy o zapasach*, przy podejmowaniu decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie wyboru wykonawców, opierano się bowiem na nieaktualnych danych o cenach materiałów i usług, bez rozeznania ich dostępności.

Pierwotny budżet inwestycji określono w kwocie [...] zł, a następnie zwiększono go ponad dwukrotnie, gdyż najkorzystniejsze oferty złożone w ramach dwóch kluczowych postępowań przetargowych przewyższały wysokość zaplanowanych nakładów inwestycyjnych⁸⁹.

W rezultacie nierzetelnego szacowania kosztów inwestycji oraz braku dostępności na rynku materiałów oraz potencjalnych wykonawców, realizacja ww. projektu opóźniła się.

Odpowiedzialnym za zatwierdzenie budżetu tego projektu był Zarząd Spółki.

2.2. Efekty realizowanych działań PERN w zakresie rozbudowy infrastruktury logistycznej ropy i paliw w latach 2018-2022 (I poł.)

Opis stanu faktycznego

Efekty finansowe realizacji WPS

[...].

(dowód: akta kontroli str. 147 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 31))

Rozbudowa infrastruktury logistycznej

Porównanie stanu infrastruktury logistycznej wg stanu na koniec 2017 r. oraz wg stanu na koniec 2021 (i/lub I poł. 2022 r.) w podziale na kluczowe obszary działalności operacyjnej GK PERN przedstawiało się następująco:

[...].

(dowód: akta kontroli str. [...] (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 30))

Wykorzystanie pojemności magazynowych

Zgodnie z *ustawą o zapasach* w celu zapewnienia zaopatrzenia RP w ropę naftową i produkty naftowe w sytuacji wystąpienia zakłóceń w ich dostawach na rynek krajowy oraz wypełniania zobowiązań międzynarodowych, tworzy się zapasy ropy naftowej i produktów naftowych, zwane dalej „zapasami interwencyjnymi” (art. 3 ust. 1 tej *ustawy*). Zapasy interwencyjne ropy naftowej lub paliw obejmują zapasy: obowiązkowe, tworzone i utrzymywane przez producentów i handlowców; oraz agencyjne tworzone i utrzymywane przez Rządową Agencję Rezerw Strategicznych (art. 3 ust. 2).

Pojemności kontraktowe – ropa naftowa

[...] ⁹⁰ [...] ⁹¹.

(dowód: akta kontroli str. 143-144, 146 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 29))

⁸⁹ Dotyczy postępowania przetargowego na realizację zadania „Budowa pośredniej stacji pomp między PMRiP Góra a IKS Solino” - wartość najkorzystniejszej oferty wynosiła [...] zł netto. Natomiast, w postępowaniu przetargowym na wybór dostawcy i wykonawcy zadania inwestycyjnego w zakresie nabycia gęstościomierzy wartość najkorzystniejszej oferty wynosiła [...] zł netto.

⁹⁰ [...].

⁹¹ Pismo nr SA.0913.000002.2022.0004 z 27 lipca 2022 r.

Pojemności kontraktowe – paliwa

[...] [...] ⁹².

(dowód: akta kontroli str. 144-145, 146 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 28)

Sprawozdawczość

Zasady nadzoru właścicielskiego

Zgodnie z *Zasadami nadzoru właścicielskiego w spółkach z udziałem Skarbu Państwa, w których prawa z akcji wykonuje Pełnomocnik Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej*⁹³ Zarząd Spółki objętej Zasadami nadzoru właścicielskiego jest zobowiązany do przekazywania Pełnomocnikowi Rządu:

1. Kwartalnej informacji o Spółce;
2. Miesięcznego raportu dotyczącego stanu realizacji kluczowych inwestycji;
3. Kopii uchwał organów korporacyjnych Spółki (Zarządu i Rady Nadzorczej) niezwłocznie po ich podjęciu oraz kopii uchwał Walnego Zgromadzenia albo Zgromadzenia Wspólników spółek, w których Spółka posiada co najmniej 50% akcji lub udziałów niezwłocznie po ich podjęciu;
4. Rocznej analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej podmiotów, w których Spółka posiada akcje lub udziały wraz z uzasadnieniem zaangażowania kapitałowego w tych podmiotach do końca I kwartału roku następującego po danym roku⁹⁴.

Ponadto, zgodnie z pismem Pełnomocnika ds. SIE z dnia 6 grudnia 2017 r. PERN był zobowiązany przysłać Pełnomocnikowi kwartalne sprawozdanie z realizacji przez PERN zadań przypisanych Spółce w *Polityce Rządu*.

W latach 2018-2022 (I poł.) PERN wywiązywał się z powyższych wymogów w zakresie raportowania Pełnomocnikowi ds. SIE o stanie kluczowych zadań inwestycyjnych (przesyłając co miesiąc raport o stanie realizacji tzw. Megainwestycji), realizowaniu działań określonych dla PERN w *Polityce Rządu*, jak i składania kwartalnych informacji o Spółce.

Jak wynika z wyjaśnień Wiceprezesa Zarządu Spółki⁹⁵, wszelkie ryzyka, problemy, odstępstwa w trakcie trwania inwestycji realizowanych przez PERN w okresie objętym kontrolą (np. ujawnienie głazów pod zbiornikiem nr 185 w ramach projektu TNG II i konieczność podziału inwestycji na dwa etapy) przekazywane były do Biura Pełnomocnika ds. SIE zgodnie z przyjętą formą komunikacji – tj. w raportach miesięcznych (a w przypadku projektów budowy rurociągu Boronów-Trzebinia oraz II nitki Rurociągu Pomorskiego - również tygodniowych).

Ponadto, od początku realizacji Programu Megainwestycje, Pracownicy Biura Pełnomocnika ds. SIE zwracali się do PERN z pytaniami/uwagami (w formie e-mailowej bądź telefonicznie) dotyczącymi statusu realizacji zadań zaplanowanych na kolejny okres sprawozdawczy, przyczyn opóźnień, zmian terminów.

(dowód: akta kontroli str. 52-53, 148, 150-186 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 01-21))

⁹² Pismo nr SA.0913.000002.2022.0004 z 27 lipca 2022 r.

⁹³ Opracowanymi przez Sekretarza Stanu Pełnomocnika Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej (dalej: Pełnomocnik Rządu lub PRSIE) w dniu 29 grudnia 2017 r., dalej: *Zasady nadzoru właścicielskiego*.

⁹⁴ Por. pkt. IV Zasad nadzoru właścicielskiego - System monitorowania.

⁹⁵ Pismo z dnia 23 września 2022 r.

W WPS na lata 2018-2021 oraz WPS na lata 2021-2024 określono także obowiązek monitoringu działań i projektów ujętych w WPS. W okresie objętym kontrolą były składane kwartalne Raporty z realizacji WPS dla Zarządu PERN.

(akta kontroli str.[...] 149, 186-187 (dokumenty umieszczone na płycie CD, nr: 22))

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Spółka prawidłowo realizowała projekty inwestycyjne rozbudowy infrastruktury logistycznej w obszarze przesyłu i magazynowania ropy naftowej i paliw, w sposób zgodny z zakresem rzeczowym wskazanym w obowiązujących dokumentach rządowych oraz strategicznych PERN. Decyzje o realizacji zadań strategicznych były poprzedzone analizą wykonalności, niemniej jednak w jednym przypadku (w projekcie dotyczącym PMRiP „Góra”) opierały się na nieaktualnych danych. W efekcie przedłużyło to proces inwestycyjny, a także nie pozwalało na realne planowanie kosztów (w projekcie dotyczącym PMRiP „Góra” budżet został zwiększony o ponad 100%). NIK zwraca również uwagę na opóźnienia w realizacji projektów inwestycyjnych i dostrzega ryzyko niedotrzymania terminu ukończenia II etapu inwestycji dostosowania Podziemnego Magazynu Ropy i Paliw „Góra”, uzgodnionego z PKN ORLEN.

Należy przy tym zauważyć, że stwierdzone niedoszacowania pierwotnych budżetów inwestycyjnych oraz opóźnienia w realizacji projektów inwestycyjnych nie miały, wg stanu na koniec sierpnia 2022 r., istotnie negatywnych konsekwencji dla stanu bezpieczeństwa paliwowego w sektorze naftowym.

Spośród siedmiu projektów inwestycyjnych w okresie objętym kontrolą trzy projekty zostały zakończone przekazaniem realizowanej inwestycji do eksploatacji (rozbudowa zbiorników magazynowych w Bazie Gdańsk, TNG II Etap oraz rozbudowa pojemności magazynowych paliw), trzy projekty były w trakcie realizacji, w tym jeden na etapie prac projektowych i pozyskiwania potrzebnych decyzji administracyjnych niezbędnych do realizacji właściwej inwestycji (budowa II nitki Odcinka Pomorskiego), a dwa – na etapie prac budowlano-montażowych po pozyskaniu opracowaniu wszystkich projektów budowlanych i pozyskaniu zgód administracyjnych (budowa rurociągu paliwowego Boronów-Trzebinia oraz dostosowanie PMRiP Góra do wymogów *ustawy o zapasach*). Jeden z projektów (budowa rurociągu gazu płynnego (LPG) nie został zrealizowany po negatywnej ocenie badania jego wykonalności oraz efektywności ekonomicznej.

PERN na bieżąco monitorował i dokumentował przebieg realizacji inwestycji, a także sprawnie zarządzał zmianami zachodzącymi w projektach.

W okresie objętym kontrolą PERN wywiązywał się z obowiązków sprawozdawczych wobec Pełnomocnika Rządu ds. SIE.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy o NIK*, przedstawia następujący wniosek:

Zapewnienie w procesach planowania projektów inwestycyjnych, by szacowanie budżetów inwestycji uwzględniało aktualne ceny materiałów i usług oraz dostępność potencjalnych wykonawców.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 28 kwietnia 2023 r.

Kontroler
Wojciech Żukowski
główny specjalista kp

/ - /

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora Maciej Maciejewski

/ - /